

Turun raitiotien yleissuunnitelman tarkennuksen bussilinjat eri vaihtoehdoissa

1. Bussilinjaston VE0+ 19.1.2017
2. Bussilinjat raitiotie- ja superbussivaihtoehdoissa 8.2.2017

TURUN RAITIOTIEN YLEISSUUNNITELMAN TARKENNUS

Muistio – Bussilinjaston Ve 0+

SISÄLTÖ

1.	Bussilinjastot	2
2.	Bussilinjaston vaihtoehdon ve 0+ kuvaus	2
2.1	Runkobussit	2
2.2	Syöttölinjasto	3
2.3	Muu linjasto	5
3.	Bussilinjaston vaihtoehdon ve 0+ palvelutaso	8
4.	Yhteenveto	10

1. BUSSILINJASTOT

Turun raitiotien yleissuunnitelman tarkennuksessa käsitellään bussilinjaston osalta kolmea eri vaihtoehtoa, jotka ovat

- **runkobusseihin perustuva vaihtoehto Ve 0+**
- raitiotievaihtoehto
- superbussivaihtoehto.

Runkobusseihin perustuvassa vaihtoehdossa Ve 0+ bussilinjasto perustuu palvelutasoltaan korkeatasoisiin runkobusseihin, ei Kauppatorille päättyviin runkobusseja tukeviin syöttölinjoihin sekä muihin linjoihin. Myös muiden linjojen reitit päättyvät pääsääntöisesti Kauppatorin sijasta linja-autoasemalle tai Kupittaalle. Raitiotie- ja superbussivaihtoehdoissa syöttöliikenteen ja muun linjaston reitit tukeutuvat hieman runkobussilinjastoa enemmän raitiovaunu- tai superbussireitteihin. Toimintaperiaatteeltaan vaihtoehtojen erot eivät ole kuitenkaan kovin suuria.

Tässä muistiossa kuvataan bussilinjaston runkobusseihin perustuva vaihtoehto Ve 0+.

2. BUSSILINJASTON VAIHTOEHDON VE 0+ KUVAUS

Bussilinjaston vaihtoehto Ve 0+ poikkeaa Turun seudun nykyisen kaltaisesta bussilinjastosta seuraavilla tavoilla:

- Bussilinjasto rakentuu voimakkaasti yhdeksään runkobussiin, joilla on erittäin korkea palvelutaso vuorotiheyden ja liikennöntaajuuksien suhteen. Ennusteessa runkobussit kuljettavat 72 % FÖLI-liikenteen matkustajista.
- Runkobussien roolia korostetaan korkealla palvelutasolla varustetuilla syöttölinjoilla, jotka eivät pääty keskustaan, vaan eri puolille kaupunkia muodostaen toimivan vaihdollisen yhteyden syöttöliikenteestä runkobusseihin. Ennusteessa syöttölinjat ja muut linjat kuljettavat 28 % FÖLI-liikenteen matkustajista.
- Runkobusseihin ja syöttöliikenteeseen kuulumattomien muiden linjojen reitit päätetään pääsääntöisesti Turussa joko linja-autoasemalle tai Kupittaalle. Näin myös muu linjasto parantaa merkittävästi runkobussilinjaston kysyntää. Ennusteessa muut linjat ja syöttölinjat kuljettavat 28 % FÖLI-liikenteen matkustajista.

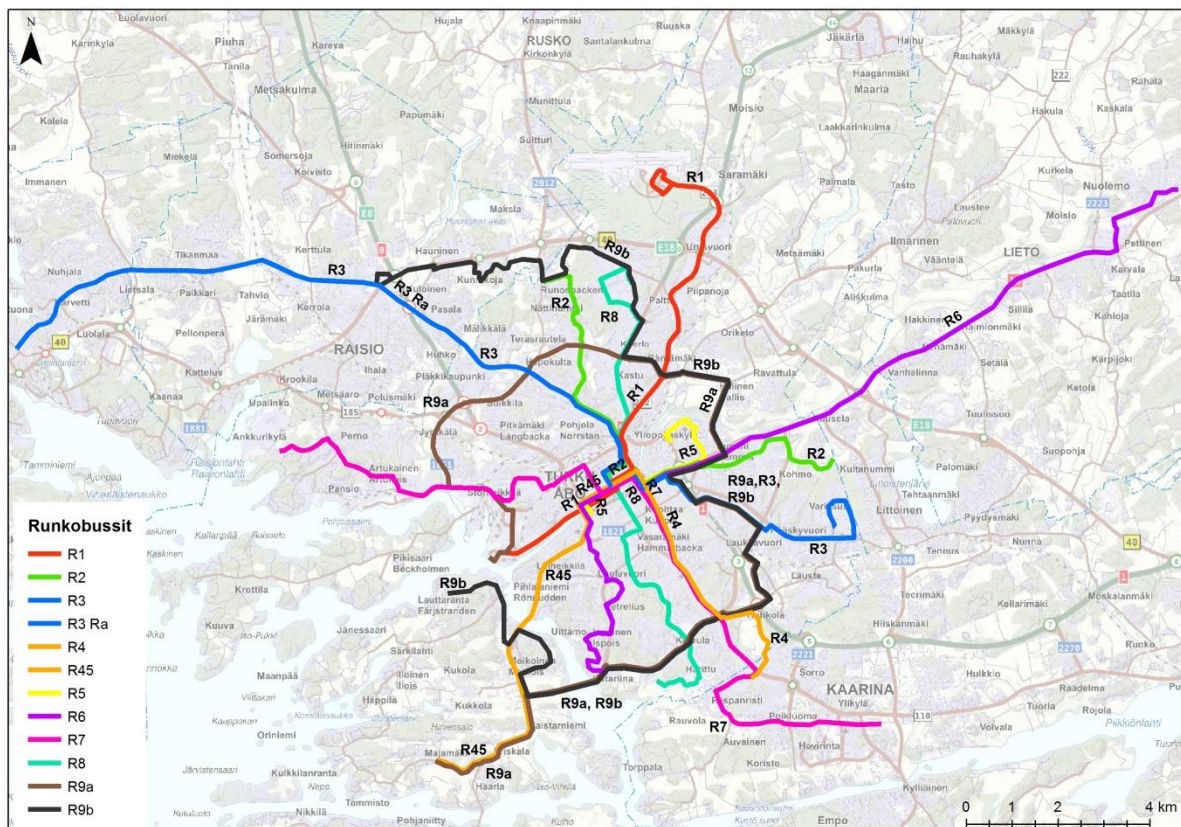
Linjastovaihtoehdon Ve 0+ rakenne poikkeaa merkittävästi nykyisestä Turun seudun FÖLI-liikenteen rakenteesta Kauppatorille päättyvien linjojen määrän vähentymisellä. Koska runkobussien vuorotiheys on suuri, niin Kauppatorille ajettavien vuorojen määrä ei juurikaan muutu nykyisestä. Linjastovaihtoehto Ve 0+ perustuu runkobussilinjaston ulkopuolisten linjojen osalta mitä enenevässä määrin sujuviin vaihtoyhteyksiin, mikä oli myös tilaajan taholta asetettu etukäteen linjaston toimintamalliksi.

2.1 Runkobussit

Yhdeksän runkobussilinjaa on yhtä kehälinjaa lukuun ottamatta Kauppatorin kautta ajettavia heiluriliikenteitä. Kehälinja tarjoaa nopean korkeatasoisen keskustan ohittavan yhteyden monien tärkeiden asuinalueiden, palvelujen ja toimintojen välille. Liikennemallin perusteella kehälinjaa tullaan käyttämään. Runkobussilinjasto palvelee Turussa lähes kaikkia keskeisimpiä joukkoliikenteen kysyntää synnyttäviä alueita. Joukkoliikenteen kysyntää tuottavia alueita, joihin Kauppatoriperäisellä runkobussilla ei ole Turussa tarjontaa ovat kuitenkin Halinen, Ilpoinen, Suikkila, Härkämäki ja Lauste sekä etäämpänä Jäkärä ja Paattinen. Tosin Halinen, Suikkila, Härkämäki ja Lauste sijaitsevat kehärunkobussilinjan vaikutusalueella. Seudulla runkobussilinjasto palvelee Raisiota, Naantalia, Lietoa ja Kaarinaa. Seudulla runkobussilinjaston ulkopuolelle jäävät merkittävimmistä joukkoliikennettä synnyttävistä FÖLI-alueista ainoastaan Rusko, Vahto, Piikkiö ja Paimio.

Turun seudun runkobussilinjasto muodostuu seuraavista linjoista (kuva 1):

- R1 Satama-Kauppatori-Lentoasema (13,3 km)
- R2 Kohmo-Kauppatori-Nätinummi (12,3 km)
- R3 Varissuo-Kauppatori-Naantali/Raisio (24,5 km/15,9 km)
- R4 Haarla-Kauppatori (9,0 km) → linjaa jatketaan myöhemmin Kauppatorilta Skanssiin
- R5 Haarla-Kauppatori-Ylioppilaskylä (13,3 km)
- R6 Uittamo-Kauppatori-Lieto (21,5 km)
- R7 Kaarina-Kauppatori-Perno (19,9 km)
- R8 Runosmäki-Kauppatori-Harittu (13,3 km)
- R9a Haarla-Kupittaa-Satama (28,6 km)
- R9b Pikisaari-Kupittaa-Mylly-Raisio (31,4 km).

Kuva 1. Turun seudun runkobussilinjasto.

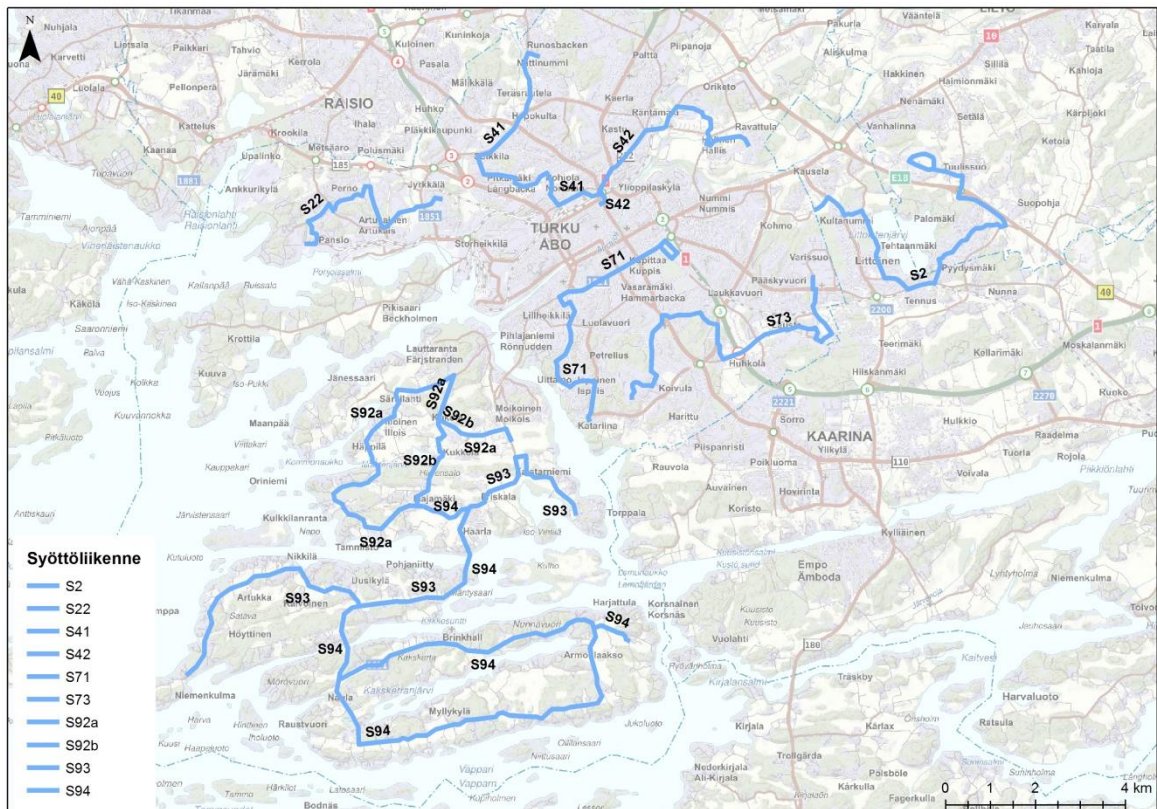
2.2 Syöttölinjasto

Runkobussilinjastoa palvelevan syöttöliikenteen linjaston rakentaminen on Turun seudulla iso järjestelmätason muutos, joka parantaa merkittävästi runkobussilinjaston kysyntää. Muutos edellyttää korkeatasoisten vaihtoterminaalien tai -pysäkkien rakentamista. Runkobussilinjaston palvelutaso, varsinkin päällekkäisillä runkobussien reiteillä, on niin korkeatasoinen, että vaihto syöttöliikenteen bussista runkoliikenteen bussiin on nopea ja melko kivuton, jos vaihto tapahtuu samalla pysäkillä. Jos matkustaja joutuu vaihtotilanteessa siirtymään kadun toiselle puolelle tai eri liittymäneljännekseen, niin vaihto ei ole enää välttämättä sujuva. Tämä voi vaikuttaa myös matkustustottumukseen.

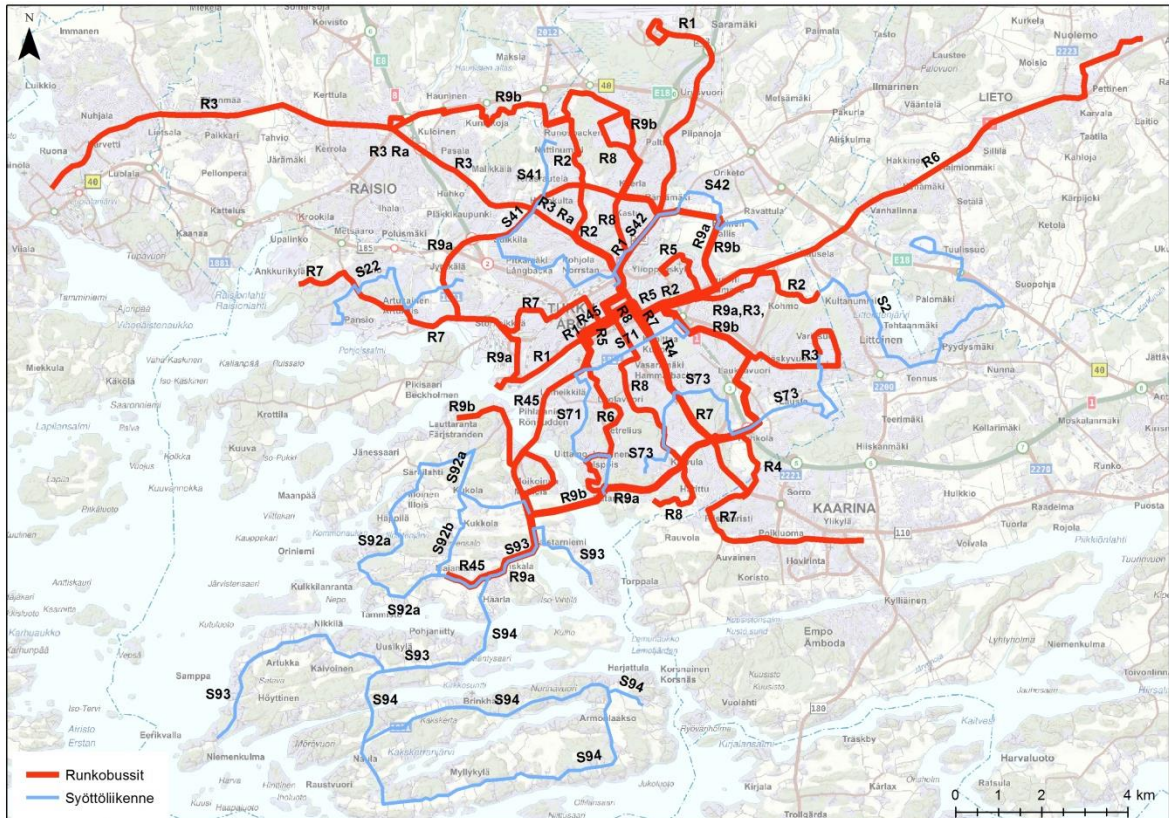
Kaikki kymmenen syöttöliikenteen linjaa sijoittuu Turun kaupungin alueelle lukuun ottamatta Tuulissuon linjaa, joka kulkee Liedon kunnan alueella. Merkittävimmät alueet, joiden joukkoliikenteen palvelu rakentuu syöttölinjaston ja runkobussin muodostaman matkaketjun varaan ovat Halinen, Ilpoinen, Lauste, Pansio ja Kaksikerta.

Turun seudulla syöttölinjasto muodostuu seuraavista linjoista (kuva 2):

- S2 Tuulissuo-Littoinen-Kohmo (10,6 km)
- S22 Pansio-Vienola (5,4 km)
- S41 Linja-autoasema-Suikkila-Teräsrautela (7,6 km)
- S42 Halinen-Raunistula-Linja-autoasema (5,7 km)
- S71 Uittamo-Vähäheikkilä-Kupittaa (7,8 km)
- S73 Ilpoinen-Vasaramäki-Lauste-Varissuo (9,3 km)
- S92a Haarla-Oriniemi-Kukola (10,4 km)
- S92b Haarla-Kukkola-Kukola (4,3 km)
- S93 Erikvalla-Papinsaari (14,1 km)
- S94 Kaksikerta-Haarla (14,1 km).

Kuva 2. Turun seudun syöttölinjasto.

Kuva 3. Turun seudun runkobussilinjasto ja sitä tukeva syöttölinjasto.

2.3 Muu linjasto

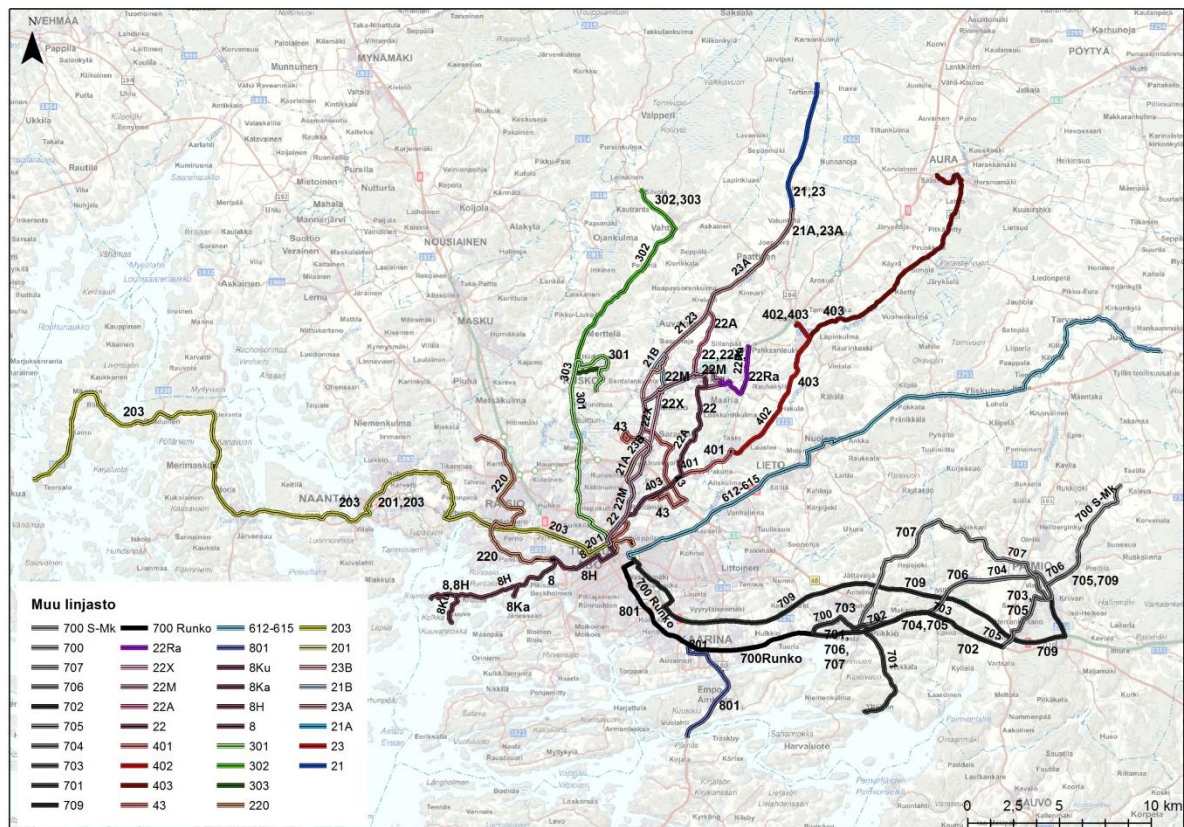
Muun linjaston reitit päätetään Turussa pääsääntöisesti joko linja-autoasemalle tai Kupittaalalle. Vain Ruissalosta saapuvan linjan reitti päättyy Kauppatorille ja Raision Petäsmäestä Ylioppilaskylään ajettava linja ajetaan Kauppatorin kautta. Näin myös muu linjasto parantaa merkittävästi runkobussilinjaston kysyntää. Linja-autoaseman ja Kupittaan rooli joukkoliikenteen terminaaleina tulee myös selkeästi kasvamaan, mikä on yksi osa Turun joukkoliikenteen järjestelmätason muutosta

Muu linjasto palvelee kaikkia niitä Turun seudun FÖLI-liikenteen alueita, jotka eivät kuulu runkobussilinjaston tai sitä tukevan syöttöliikennelinjaston vaikutusalueelle. Näistä merkittävimpiä joukkoliikenteen kysyntää tuottavia alueita ovat Paattinen, Jäkärä, Rusko, Vahto, Liedon asema, Aura, Paimio, Piikkiö, Kuusisto (Parainen), Ruissalo, Ihala, Petäsmäki ja Naantalın länsipuoliset alueet.

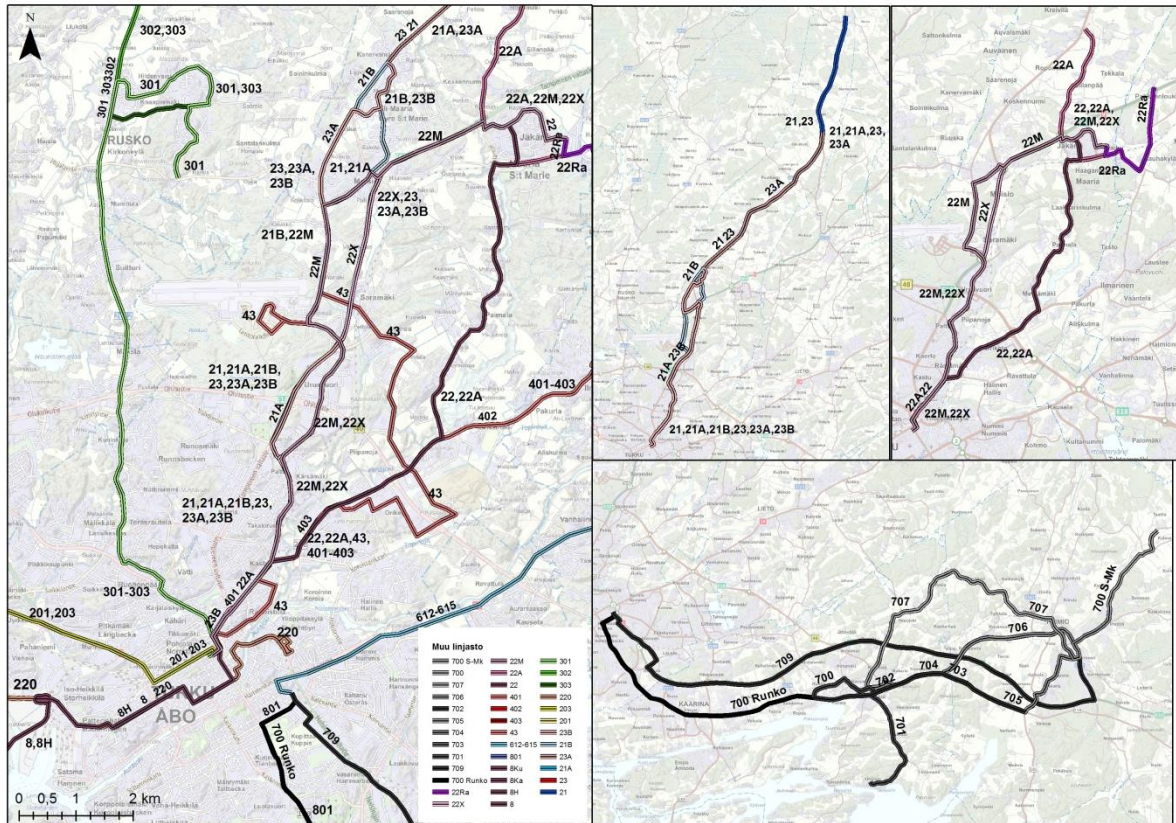
Turun seudun muu linjasto muodostuu seuraavista linjoista (kuva 3):

- M8 Ruissalo-Kauppatori
- M201 Naantali-Kaanaa-Linja-autoasema
- M203 Velkua-Merimasku-Naantali-Kaanaa-Linja-autoasema
- M21 Tortinmäki-Paattinen-Linja-autoasema
- M21A Paattinen-Linja-autoasema
- M21B Yli-Maaria-Linja-autoasema
- M23 Tortinmäki-Paattinen-Linja-autoasema
- M23A Paattinen-Linja-autoasema
- M23B Yli-Maaria-Linja-autoasema
- M22 Jäkärä-Paimala-Linja-autoasema
- M22A Auvaimäki-Jäkärä-Paimala-Linja-autoasema
- M22B Jäkärä-Moisio-Linja-autoasema (mo-tie)

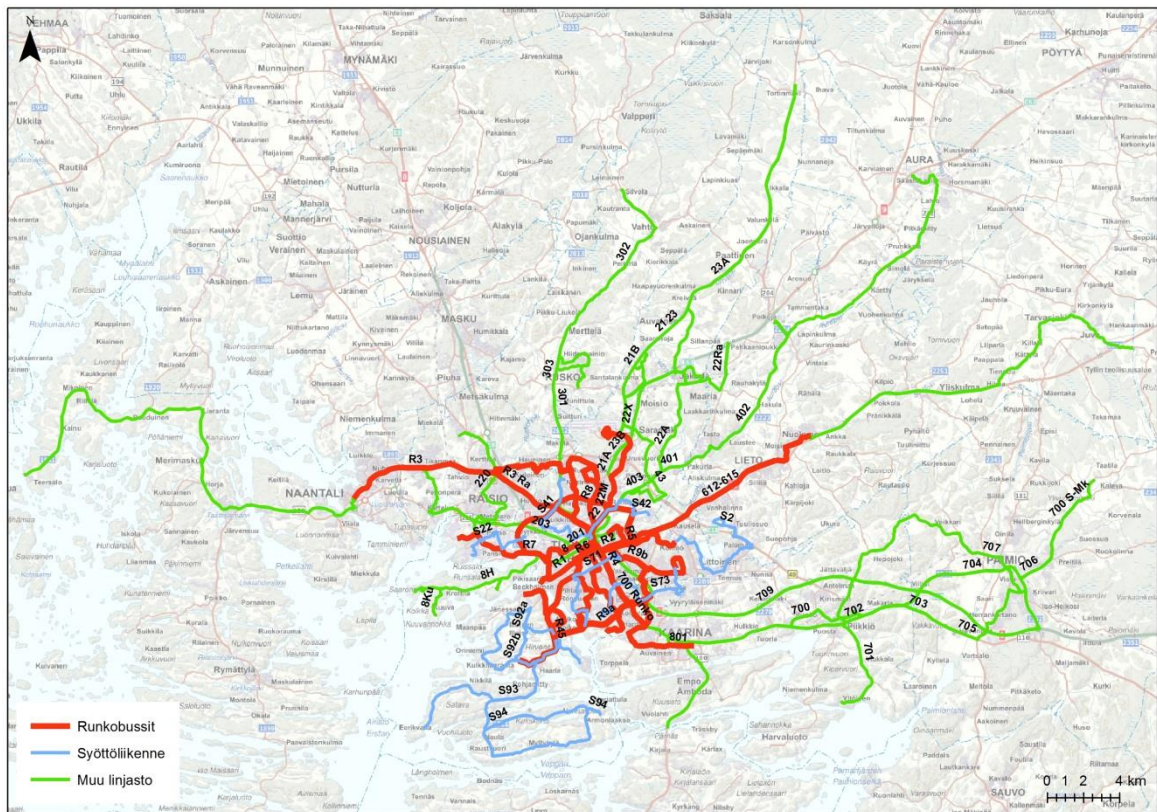
- M22MR Rauhakylä- Jäkärä-Moisio-Linja-autoasema (mo-tie)
- M22X Jäkärä-Linja-autoasema (mo-tie)
- M22XR Rauhakylä-Jäkärä-Linja-autoasema (mo-tie)
- M43 Lentoasema-Saramäki-Linja-autoasema
- M220 Petäsmäki-Ihala-Kauppatori-Ylioppilaskylä
- M301 Rusko (Päälistönmäki)-Linja-autoasema
- M302 Vahto-Rusko-Linja-autoasema
- M303 Vahto-Rusko (Paasniittu)-Linja-autoasema
- M401 Ilmarinen-Linja-autoasema
- M402 Liedon asema-Linja-autoasema
- M403 Aura- Liedon asema-Linja-autoasema
- M612- Somero-Lieto-Kupittaa
- M700 Piikkiö-Kupittaa
- M701 Toivonlinna-Piikkiö-Kupittaa
- M702 Sauvon th-Kupittaa
- M703 Paimio (Valkojantie)-Kupittaa
- M704 Paimio (Paimiontie)-Kupittaa
- M705 Paimion sairaala-Paimio (Valkojantie)-Kupittaa
- M706 Paimion sairaala-Paimio (Paimiontie)-Kupittaa
- M707 Paimio (Hepojantie)-Kupittaa
- M708 Paimion sairaala (mo-tie)-Kupittaa
- M709 Kaarina (Kuusisto)-Kupittaa.

Kuva 4. Turun seudun muu linjasto.

Kuva 5. Turun seudun muu linjaston detaljikuvia.

Kuva 6. Turun seudun runkobussi-, syöttö- ja muu linjasto.

3. BUSSILINJASTON VAIHTOEHDON VE 0+ PALVELUTASO

Bussilinjaston vaihtoehto Ve 0+ perustuu palvelutasoltaan erittäin korkeatasoisiin runkobusseihin rakentuvaan järjestelmään, jota tukevat korkealla palvelutasolla varustetut syöttölinjat sekä nykyisen palvelutason mukaiset muut linjat. Vaihtoyhteyksien toimivuus runkobusseihin varmistetaan siten, että vaihdon odotusaika syöttöliikenteen ja muun linjaston linjoilta on erittäin lyhyt. Päällekkäisillä runkobussien reiteillä sekä Linja-autoasemalla ja Kupittaaalla se on enintään muutama minuutti. Vaihtoyhteyksien toimivuus varmistetaan myös korkeatasoisten vaihtoterminaalien tai -pysäkkien rakentamisella.

Ruuhka-aikoina (M-P klo 6–18 ja L 9–18) runkobussien vuoroväli on 5-10 minuuttia ja muina aikoina 10–20 minuuttia. Keskeisten syöttölinjojen vuorotiheys ruuhka-aikoina on 10 minuuttia ja muina aikoina 20 minuuttia. Muiden linjojen palvelutaso vaihtelee paljon linjoittain. Taulukossa 1 on esitetty runkobussilinjaston linjojen pituudet sekä alustavat autokierrot, autojen määrät, vuorotiheydet sekä keskimääräinen teoreettinen matkanopeus. Todellisuudessa linjan matkanopeus on teoreettista nopeutta hitaampi, koska siinä ei ole otettu huomioon päätepysäkille varattavaa aikaa. Taulukossa 2 on esitetty vastaavat tiedot syöttöliikenteen ja taulukossa 3 muun linjaston linjojen osalta.

Taulukko 1. Runkobussilinjaston linjojen keskeisiä tunnuslukuja.

Linja	Pituus (m)	Autokierro (min)		Autot (kpl)		Vuorotiheys (min)		V-max (km/h)*		
		Ruuhka	Muu aika	Ruuhka	Muu aika	Ruuhka	Muu aika	Ruuhka	Muu aika	
R1	Satama-K:tori-Lentoasema	13 323	100	90	10	6	10	15	16,0	17,8
R2	Kohmo-K:tori-Näntinummi	12 264	90	90	12	6	7,5	15	16,4	16,4
R3	Varissuo-K:tori-Naantali	24 461	160	160	16	16	10	10	18,3	18,3
R3	Varissuo-K:tori-Raisio	15 860	120		12		10		15,9	
R4	Haarla-K:tori-Skanssi (varaus, 1.vaiheessa K:torille)	9 014	70		7		10		15,5	
R5	Haarla-K:tori-Ylioppilaskylä	13 258	100	90	10	9	10	10	15,9	17,7
R6	Uittamo-K:tori-Lieto	21 501	150	150	15	10	10	15	17,2	17,2
R7	Kaarina-K:tori-Perno	19 903	150	150	15	10	10	15	15,9	15,9
R8	Runosmäki-K:tori-Harittu	13 256	100	100	20	10	5	10	15,9	15,9
R9a	Haarla-Kupittaa-Satama	28 649	160	140	16	7	10	20	21,5	24,6
R9b	Pikisaari-Kupittaa-Mylly-Raisio	31 442	170	160	17	8	10	20	22,2	23,6
Runkobussit yhteensä/keskiarvo		171 489			150	82	9,3	13,8	16,8	18,0

Taulukko 2. Syöttöliikenteen linjojen keskeisiä tunnuslukuja.

Linja	Pituus (m)	Autokierro (min)		Autot (kpl)		Vuorotiheys (min)		V-max (km/h)*		
		Ruuhka	Muu aika	Ruuhka	Muu aika	Ruuhka	Muu aika	Ruuhka	Muu aika	
S2	Tuulissuo-Littoinen-Kohmo	10 577	60	60	4	2	15	30	21,2	21,2
S22	Pansio-Vienola	5 433	40	45	4	3	10	15	16,3	14,5
S41	Li:asema-Suikkila-Teräsrautela	7 607	60	60	6	3	10	20	15,2	15,2
S42	Halinen-Raunistula-Li:asema	5 683	50	40	5	2	10	20	13,6	17,0
S71	Uittamo-Vähäheikkilä-Kupittaa	7 777	60	60	6	3	10	20	15,6	15,6
S73	Ilpoinen-V:mäki-Lauste-Varissuo	9 329	60	60	6	3	10	20	18,7	18,7
S92a	Haarla-Oriniemi-Kukola	10 413	40	40	1	1	40	40	31,2	31,2
S92b	Haarla-Kukkola-Kukola	4 311	40	40	1	1	40	40	12,9	12,9
S93	Erikvalla-Papinsaari	14 118	60	60	1	1	60	60	28,2	28,2
S94	Kaksikerta-Haarla	24 394	60	60	1	1	60	60	24,4	24,4
Syöttöliikenne yhteensä/keskiarvo		99 642			35	20	26,5	32,5	19,7	19,9

Linjat 92a ja 92b: autokierrot todennäköisesti yhdistetään.

Taulukko 3. Muun linjaston linjojen keskeisiä tunnuslukuja.

Linja		Pituus		Autokierro (min)		Autot (kpl)		Vuorotiheys (min)		V-max (km/h)*	
		(m)		Ruuhka	Muu aika	Ruuhka	Muu aika	Ruuhka	Muu aika	Ruuhka	Muu aika
Mu8	Ruissalo (Saaronniemi)-K:tori	13 349		60	60			30	60	26,7	26,7
Mu8H	Ruissalo (hotelli)-K:tori	13 130			60				60		26,3
Mu8Ka	Ruissalo (Saaronniemi)-K:puisto-K:tori	14 704		60	60	2	1	60	60	29,4	29,4
Mu8Ku	Ruissalo (Saaronniemi)-Kuva-K:tori	16 953		60	60			60	60	33,9	33,9
Mu201	Naantali-Kaanaa-Li:asema	17 702		90	90	1	2	60	60	23,6	23,6
Mu203	Velkua-M:masku-N:li-Kaanaa-Li:asema	46 928		160		1		60		35,2	
Mu21	Tortinnmäki-Paattinen-Li:asema	31 019		120	120			30	30	31,0	31,0
Mu21A	Paattinen-Li:asema	23 877		100	100			60	60	28,7	28,7
Mu21B	Yli-Maaria-Li:asema	14 265		70				60		24,5	
Mu23	Tortinnmäki-Paattinen-Li:asema	32 415		120	120	8	4	60	60	32,4	32,4
Mu23A	Paattinen-Li:asema	25 271		100	100			60	60	30,3	30,3
Mu23B	Yli-Maaria-Li:asema	14 151		70				60		24,3	
Mu22	Jäkärälä-Paimala-Li:asema	13 996		90	90			60	60	18,7	18,7
Mu22A	Auvaismäki-Jäkärälä-Paimala-Li:asema	18 826		100	100			30	60	22,6	22,6
Mu22M	Jäkärälä-Moisio-Li:asema (mo-tie)	14 672		90	90			30	60	19,6	19,6
Mu22MR	Rauhakylä-Jäkärälä-Moisio-Li:asema (mo-tie)	19 161		100		8	4	60		23,0	
Mu22X	Jäkärälä-Li:asema (mo-tie)	13 720		90						18,3	
Mu22XR	Rauhakylä-Jäkärälä-Li:asema (mo-tie)	18 209		100						21,9	
Mu43	Lentoasema-Saramäki-Li:asema	15 193		100	90	5	3	20	30	18,2	20,3
Mu220	Petäsmäki-Ihala-Ylioppilaskylä	20 794		150	120	5	2	30	60	16,6	20,8
Mu301	Rusko (Päälistönmäki)-Li:asema	15 915		100	100			60	60	19,1	19,1
Mu302	Vahto-Rusko-Li:asema	25 014		110	110	4	2	30	60	27,3	27,3
Mu303	Vahto-Rusko (Paasniittu)-Li:asema	28 811			110				60		31,4
Mu401	Ilmarinen-Li:asema	9 425		60				60		18,9	
Mu402	Liedon asema-Li:asema	18 389			80	4	2		60		27,6
Mu403	Aura-Liedon asema-Li:asema	33 591		120	120			30	60	33,6	33,6
Mu612-	Somero-Lieto-Kupittaa	36 036						60	99		
Mu700	Piikkiö-Kupittaa	16 744		80	80					25,1	25,1
Mu701	Toivonlinna-Piikkiö-Kupittaa	23 635		120	120					23,6	23,6
Mu702	Sauvon th-Kupittaa	24 687		120	120					24,7	24,7
Mu703	Paimio (Valkojantie)-Kupittaa	31 044		110	110					33,9	33,9
Mu704	Paimio (Paimiontie)-Kupittaa	28 171		110	110					30,7	30,7
Mu705	Paimion sairaala-Paimio (Valkojantie)-Kupittaa	35 281		130	130	5	3	30	60	32,6	32,6
Mu706	Paimion sairaala-Paimio (Paimiontie)-Kupittaa	32 802		130	130					30,3	30,3
Mu707	Paimio (Hepojentie)-Kupittaa	32 518		120	120					32,5	32,5
Mu709	Paimion sairaala (mo-tie)-Kupittaa	35 332		90	90					47,1	47,1
Mu801	Kaarina (Kuusisto)-Kupittaa	14 058		90	90	6	3	15	30	18,7	18,7
Muu liikenne yhteensä/keskiarvo		839 788				49	26	46,5	57,7	26,6	27,7

Linja 8: 30 min vuoroväli vain lyhyen aikaa aamulla. Kuvan ja Kansanpuiston lenkit ajetaan epämääräisellä aikataululla.

Linja 201: Epäsäännöllinen aikataulurakenne. Velkualle ajetaan vain ruuhka-aikoina.

Linjat 21 ja 23: Paattisten suunnan linjoja tarkastellaan kokonaisuutena. Vuorovälit eivät ole linjoittain tasaisia. Myös autokierrot sekoitetaan linjojen kesken.

Linjat 22: Jäkärälän suunnan linjoja tarkastellaan kokonaisuutena. Vuorovälit eivät ole linjoittain tasaisia. Myös autokierrot sekoitetaan linjojen kesken.

Linjat 301–303: Vahdon suunnan linjoja tarkastellaan kokonaisuutena. Vuorovälit eivät ole linjoittain tasaisia. Myös autokierrot sekoitetaan linjojen kesken.

Linjat 401–403: Liedon aseman suunnan linjoja tarkastellaan kokonaisuutena. Vuorovälit eivät ole linjoittain tasaisia. Myös autokierrot sekoitetaan linjojen kesken.

Linja 612-: Ei tarkkoja tietoja, pituus Marttilan rajalta.

Linjat 700–709: Paimion suunnan linjoja tarkastellaan kokonaisuutena. Vuorovälit eivät ole linjoittain tasaisia, mutta linjojen molemmista päistä pääsee kulkemaan keskimäärin esitetyllä vuorotiheydellä. Myös autokierrot sekoitetaan linjojen kesken.

Linja 801: Autokierro automäärineen ei todellinen, autot jatkavat Paraisille.

4. YHTEENVETO

Bussilinjaston vaihtoehto Ve 0+ muuttaa Turun seudun FÖLI-liikenteen joukkoliikennejärjestelmää. Pääasiassa vain runkobusseilla on suora yhteys Kauppatorille, mikä lisää vaihtojen määrää, mutta toisaalta korostaa runkobussien hierarkiaa. Vaihtoyhteyksien toimivuus syöttöliikenteen ja muun linjaston linjoilta runkobusseihin on mahdollista varmistaa erittäin lyhyellä vaihdon odotusajalla. Myös vaihtoterminaalien tai -pysäkkien tulee olla korkeatasoisia ja vaihdon tulee mahdollisuuksien mukaan tapahtua samalla pysäkillä. Tilanne, jossa matkustaja joutuu vaihtotilanteessa siirtymään kadun toiselle puolelle tai eri liittymäneljännekseen, tulee välttää.

Bussilinjaston vaihtoehto Ve 0+ mahdollistaa runkobusseilla sujuvampaa liikenteen Turun ydinkeskustassa. Koska runkobussien vuorotiheys on suuri, niin Kauppatorille ajettavien vuorojen määrä ei juurikaan muutu. Järjestelmätasolla bussilinjaston vaihtoehto Ve 0+ toimintaperiaate ei ole kovin erilainen mahdollisten raitiotie- tai superbussivaihtoehtojen kanssa.

Linja-autoaseman ja Kupittaaan asema FÖLI-liikenteen keskeisinä terminaaleina Turussa Kauppatorin rinnalla tulee kasvamaan.

TURUN RAITIOTIEN YLEISSUUNNITELMAN TARKENNUS

Muistio – Bussilinjaston raitiotie- ja superbussivaihtoehdot

SISÄLTÖ

1. Bussilinjastot	2
2. Bussilinjaston raitiotie-/superbussi-vaihtoehdon 1 kuvaus	2
2.1 Raitiotie/superbussi (vaihtoehto 1)	2
2.2 Runkobussit	3
2.3 Syöttölinjasto	5
2.4 Muu linjasto	6
2.5 Bussilinjaston raitiotie-/superbussivaihtoehdon 1 palvelutaso	9
2.7 Yhteenveto	11
3. Muut raitiotie- ja superbussivaihtoehdot	12
3.1 Raitiotie/superbussi välillä varissuo-k:tori-länsikeskus, vaihtoehto 2	12
3.2 Raitiotie/superbussi välillä varissuo-k:tori-matkakeskus, vaihtoehto 3a	13
3.3 Raitiotie/superbussi välillä varissuo-k:tori-matkakeskus, vaihtoehto 3b	14
3.4 Raitiotie/superbussi välillä varissuo-k:tori-matkakeskus, vaihtoehto 4	15

1. BUSSILINJASTOT

Turun raitiotien yleissuunnitelman tarkennuksessa käsitellään bussilinjaston osalta seuraavia vaihtoehtoja:

- runkobusseihin perustuva vaihtoehto Ve 0+
- **raitio- ja superbussivaihtoehdot**
  1. reitti välillä Varissuo-K:tori-Raisio
  2. reitti välillä Varissuo-K:tori-Länsikeskus
  3. reitti välillä Varissuo-K:tori-Matkakeskus
  4. reitti välillä Varissuo-K:tori-Runosmäki.

Runkobusseihin perustuvassa vaihtoehdossa Ve 0+ bussilinjasto perustuu palvelutasoltaan korkeatasoisiin runkobusseihin, ei Kauppatorille päättyviin runkobusseja tukeviin syöttölinjoihin sekä muihin linjoihin. Myös muiden linjojen reitit päättyvät pääsääntöisesti Kauppatorin sijasta linja-autoasemalle tai Kupittaalle. Raitiotie- ja superbussivaihtoehdoissa syöttöliikenteen ja muun linjaston reitit tukeutuvat hieman runkobussilinjastoa enemmän raitiotie- tai superbussireitteihin. Toimintaperiaatteeltaan vaihtoehtojen erot eivät ole kuitenkaan kovin suuria.

Tässä muistiossa kuvataan tarkemmin bussilinjaston raitiotie- ja superbussivaihtoehto 1 (muistion kohta 2). Raitiotie- ja superbussivaihtoehdot 2-4 kuvataan ylimalkaisemmin.

2. BUSSILINJASTON RAITIOTIE-/SUPERBUSSI-VAIHTOEHDON 1 KUVAUS

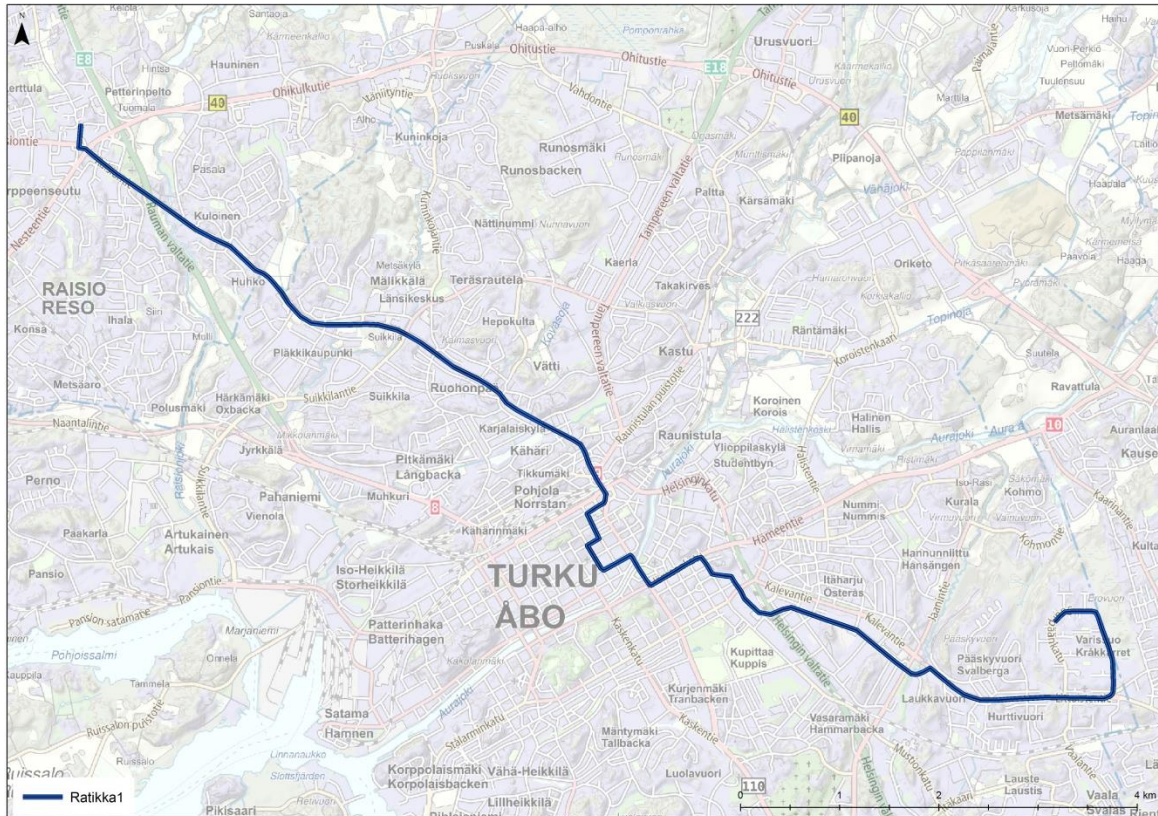
Bussilinjaston raitiotie- ja superbussivaihtoehto poikkeaa Turun seudun nykyisestä bussilinjastosta mm. seuraavilla tavoilla:

- Turun seudulla on raitiotie- tai superbussi välillä Varissuo-K:tori-Raisio (15,2 km).
- Bussilinjasto rakentuu voimakkaasti kahdeksaan runkobussiin, joilla on erittäin korkea palvelutaso vuorotiheyden ja liikennöinti-aikojen suhteen.
- Raitiotien/superbussin sekä runkobussien roolia korostetaan korkealla palvelutasolla varustetuilla syöttölinjoilla, jotka eivät pääty keskustaan, vaan eri puolille kaupunkia muodostaen toimivan vaihdollisen yhteyden syöttöliikenteestä runkobusseihin.
- Runkobusseihin ja syöttöliikenteeseen kuulumattomien muiden linjojen reitit päätetään pääsääntöisesti Turussa joko linja-autoasemalle tai Kupittaalle. Näin myös muu linjasto parantaa merkittävästi raitiotien/superbussin sekä runkobussilinjaston kysyntää.

Raitiotie- ja superbussivaihtoehdon 1 rakenne on pitkälle samanlainen kuin runkobusseihin perustuva vaihtoehto Ve 0+. Se poikkeaa merkittävästi nykyisestä Turun seudun FÖLI-liikenteen rakenteesta Kauppatorille päättyvien linjojen määrän vähentymisellä. Koska raitiovaunun/superbussin sekä runkobussien vuorotiheys on suuri, niin Kauppatorille ajettavien joukkoliikenteen vuorojen määrä ei juuri muutu nykyisestä. Raitiotie- ja superbussivaihtoehto perustuu raitiovaunun/superbussin sekä runkobussien ulkopuolisten linjojen osalta mitä enenevässä määrin sujuviin vaihtoyhteyksiin.

2.1 Raitiotie/superbussi (vaihtoehto 1)

Raitiotien/superbussin reitti kulkee vaihtoehdossa 1 Varissuolta Kauppatorin kautta Raisioon. Turun keskustassa raitiotien reitti kulkee reittiä Eerikinkatu-Kauppiaskatu-Maariankatu-Brahenkatu-Läntinen Pitkäkatu-Aninkaisten silta. Myös runkobussit kulkevat raitio- ja superbussivaihtoehdossa Turun keskustassa samaa reittiä.

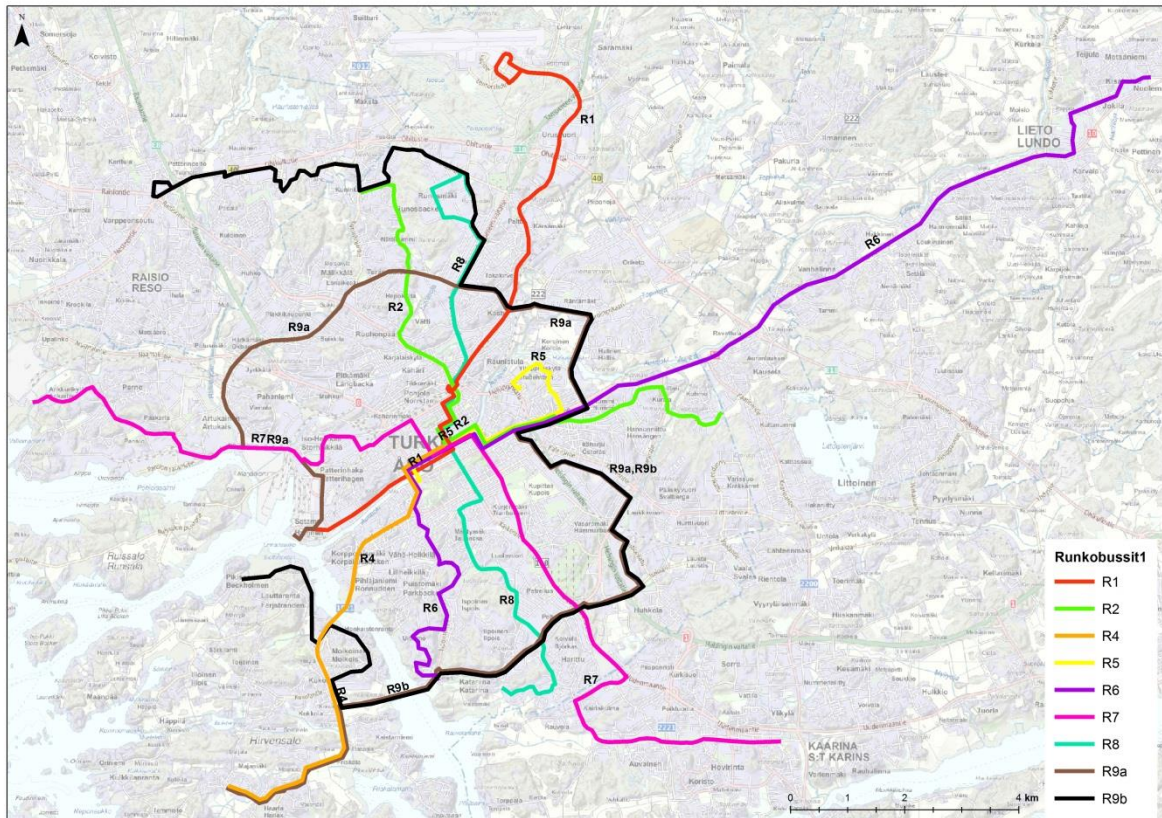
Kuva 1. Turun raitiotien vaihtoehdon 1 reitti.

2.2 Runkobussit

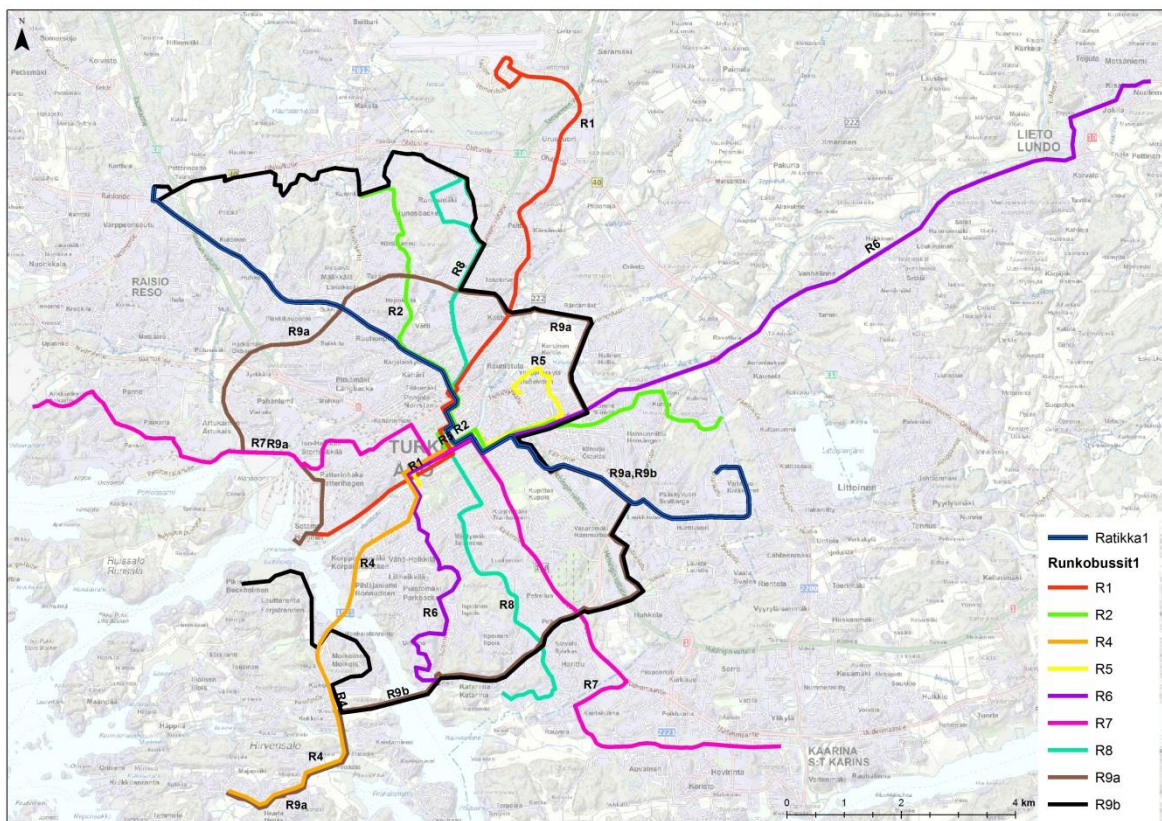
Raitiotietä/superbussia täydentää kahdeksan runkobussilinjaa, joista seitsemän on Kauppatorin kautta ajettavia heiluriliikenteitä ja yksi on kehälinja. Kehälinja (kaksi haaraa) tarjoaa nopean korkeatasoisen keskustan ohittavan yhteyden monien tärkeiden asuinalueiden, palvelujen ja toimintojen välille. Liikennemallin perusteella kehälinjaa tullaan käyttämään. Raitiotie/superbussi sekä runkobussilinjasto palvelevat Turussa lähes kaikkia keskeisimpiä joukkoliikenteen kysyntää synnyttäviä alueita. Joukkoliikenteen kysyntää tuottavia alueita, joihin raitiotiellä/superbussilla tai runkobussilla ei ole Turussa Kauppatori-peräistä tarjontaa ovat kuitenkin Halinen, Ilpoinen, Suikkila, Härkämäki ja Lauste sekä etäämpänä Jäkärä ja Paattinen. Tosin Halinen, Suikkila ja Härkämäki sijaitsevat kehärunkobussilinjan vaikutusalueella. Seudulla raitiotie/superbussi sekä runkobussilinjasto palvelevat Raisiota, Lietoa ja Kaarinaa. Seudulla raitiotie/superbussi sekä runkobussilinjaston ulkopuolelle jäävät merkittävimmistä joukkoliikennettä synnyttävistä FÖLI-alueista Naantali, Rusko, Vahto, Piikkiö ja Paimio.

Turun seudun runkobussilinjasto muodostuu seuraavista linjoista (kuva 2):

- R1 Satama-Kauppatori-Lentoasema (13,6 km)
- R2 Kohmo-Kauppatori-Nätinummi (12,3 km)
- R4 Haarla-Kauppatori (9,0 km) → linjaa jatketaan myöhemmin Kauppatorilta Skanssiin
- R5 Haarla-Kauppatori-Ylioppilaskylä (13,3 km)
- R6 Uittamo-Kauppatori-Lieto (21,5 km)
- R7 Kaarina-Kauppatori-Perno (19,9 km)
- R8 Runosmäki-Kauppatori-Harittu (13,6 km)
- R9a Haarla-Kupittaa-Satama (28,6 km)
- R9b Pikisaari-Kupittaa-Mylly-Raisio (31,4 km).

Kuva 2. Turun seudun runkobussilinjasto.

Kuva 3. Turun seudun raitiotie- ja runkobussilinjasto (raitiotien vaihtoehto 1).

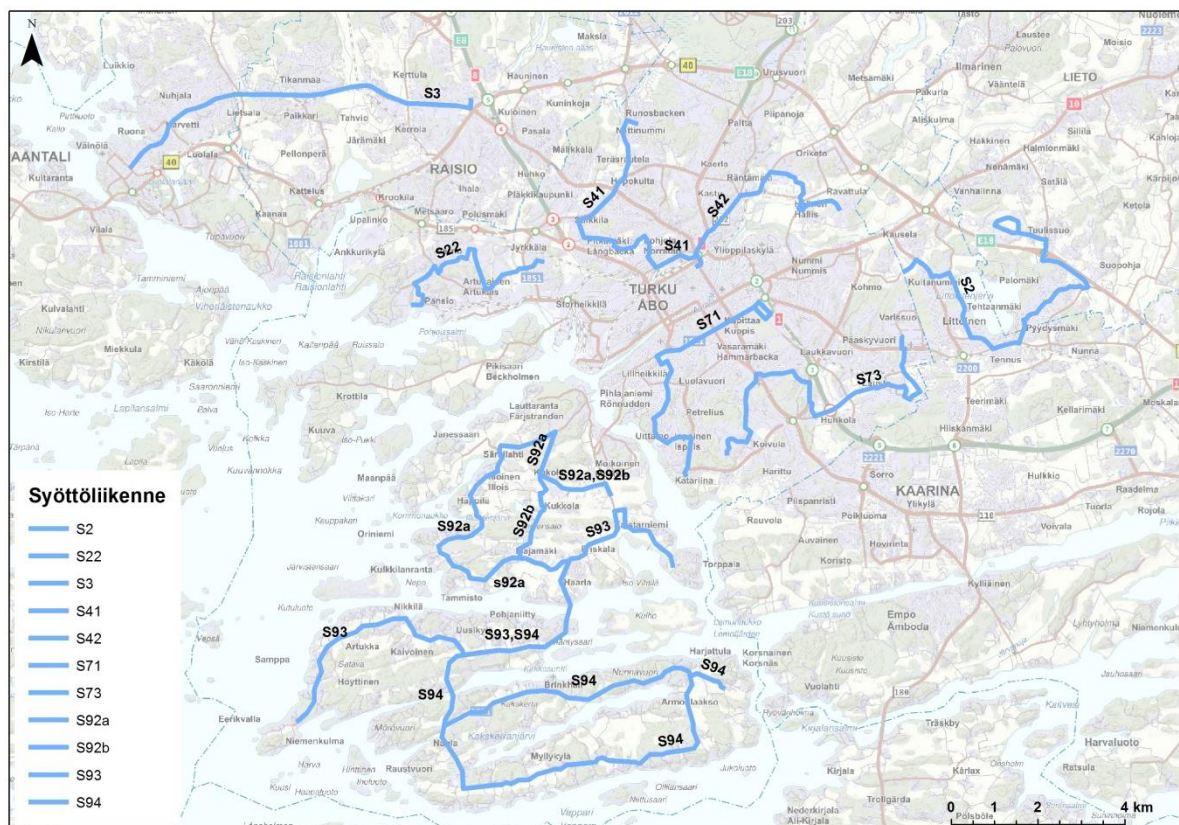
2.3 Syöttölinjasto

Raitiotie/superbussia sekä runkobussilinjastoa palvelevan syöttöliikenteen linjaston rakentaminen on Turun seudulla iso järjestelmätason muutos, mikä lisää merkittävästi raitiotie/superbussin sekä runkobussilinjaston kysyntää. Muutos edellyttää korkeatasoisten vaihtoterminaalien tai -pysäkkien rakentamista. Raitiotie/superbussin sekä runkobussilinjaston palvelutaso, varsinkin päällekkäisillä reiteillä, on niin korkeatasoinen, että vaihto syöttöliikenteen bussista raitiovaunuun/superbussiin tai runkobussiin on nopea ja melko kivuton, jos vaihto tapahtuu samalla pysäkillä. Jos matkustaja joutuu vaihtotilanteessa siirtymään kadun toiselle puolelle tai eri liittymäneljännekseen, niin vaihto ei ole enää välttämättä sujuva. Tämä voi vaikuttaa myös matkustustotumukseen ja -kysyntään.

Yhdestätoista syöttöliikenteen linjasta yhdeksän sijoittuu Turun kaupungin alueelle, yksi Naantaliin (linja S3) ja yksi Liettoon (linja S2). Merkittävimmät alueet, joiden joukkoliikenteen palvelu rakentuu syöttölinjaston ja raitiovaunun/superbussin tai runkobussin muodostaman matkaketjun varaan ovat Halinen, Ilpoinen, Lauste, Pansio ja Kakskerta.

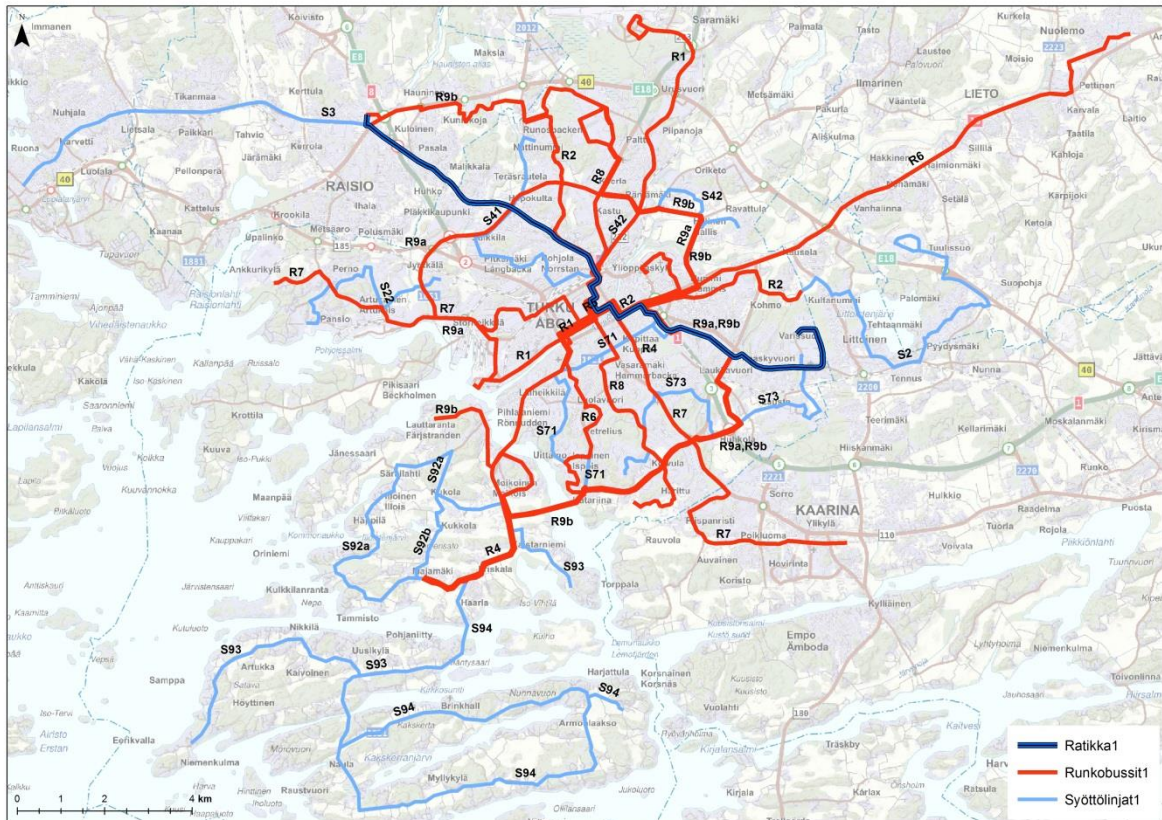
Turun seudulla syöttölinjasto muodostuu seuraavista linjoista (kuva 2):

- S2 Tuulissuo-Littoinen-Kohmo (10,6 km)
- S3 Naantali-Raisio (8,9 km)
- S22 Pansio-Vienola (5,4 km)
- S41 Linja-autoasema-Suikkila-Teräsrautela (7,6 km)
- S42 Halinen-Raunistula-Linja-autoasema (5,7 km)
- S71 Uittamo-Vähäheikkilä-Kupittaa (7,8 km)
- S73 Ilpoinen-Vasaramäki-Lauste-Varissuo (9,3 km)
- S92a Haarla-Oriniemi-Kukola (10,4 km)
- S92b Haarla-Kukkola-Kukola (4,3 km)
- S93 Erikvalla-Papinsaari (14,1 km)
- S94 Kakskerta-Haarla (14,1 km).

Kuva 4. Turun seudun syöttölinjasto.

Kuva 5. Turun seudun raitiotie- ja runkobussilinjasto sekä sitä tukeva syöttölinjasto.

2.4 Muu linjasto

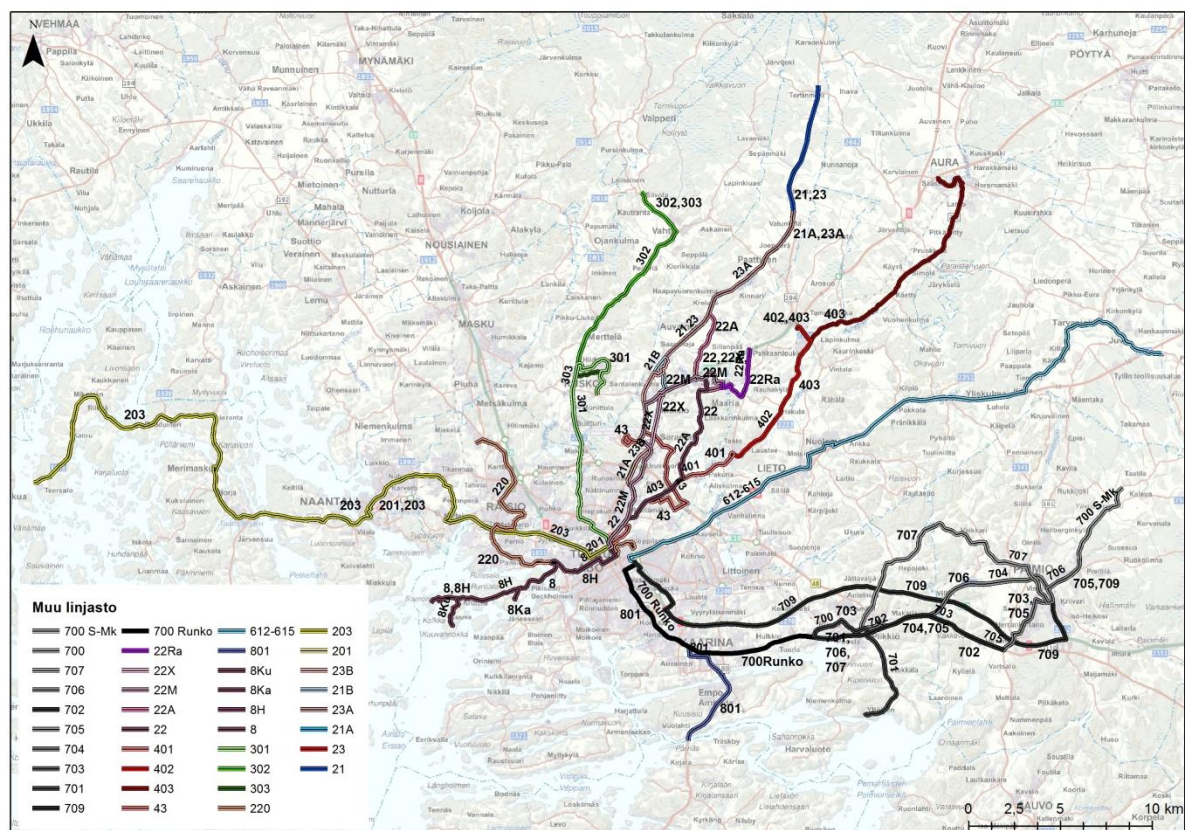
Raitiotie- ja superbussivaihtoehdossa muu linjasto on täsmälleen samanlainen kuin runkobusseihin perustuvassa vaihtoehdossa Ve 0+. Muun linjaston reitit päätetään Turussa pääsääntöisesti joko linja-autoasemalle tai Kupittaalalle. Vain Ruissalosta saapuvan linjan reitti päättyy Kauppatorille ja Raision Petäsmäestä Ylioppilaskylään ajettava linja ajetaan Kauppatorin kautta. Näin myös muu linjasto parantaa merkittävästi runkobussilinjaston kysyntää. Linja-autoaseman ja Kupittaan rooli joukkoliikenteen terminaaleina tulee selkeästi kasvamaan, mikä on yksi osa Turun joukkoliikenteen järjestelmätason muutosta

Muu linjasto palvelee kaikkia niitä Turun seudun FÖLI-liikenteen alueita, jotka eivät kuulu raitiotie/superbussin tai runkobussilinjaston tai näitä tukevan syöttöliikennelinjaston vaikutusalueelle. Näistä merkittävimpiä joukkoliikenteen kysyntää tuottavia alueita ovat Paattinen, Jäkärä, Rusko, Vahto, Liedon asema, Aura, Paimio, Piikkiö, Kuusisto (Parainen), Ruissalo, Ihala, Petäsmäki ja Naantalın länsipuoliset alueet.

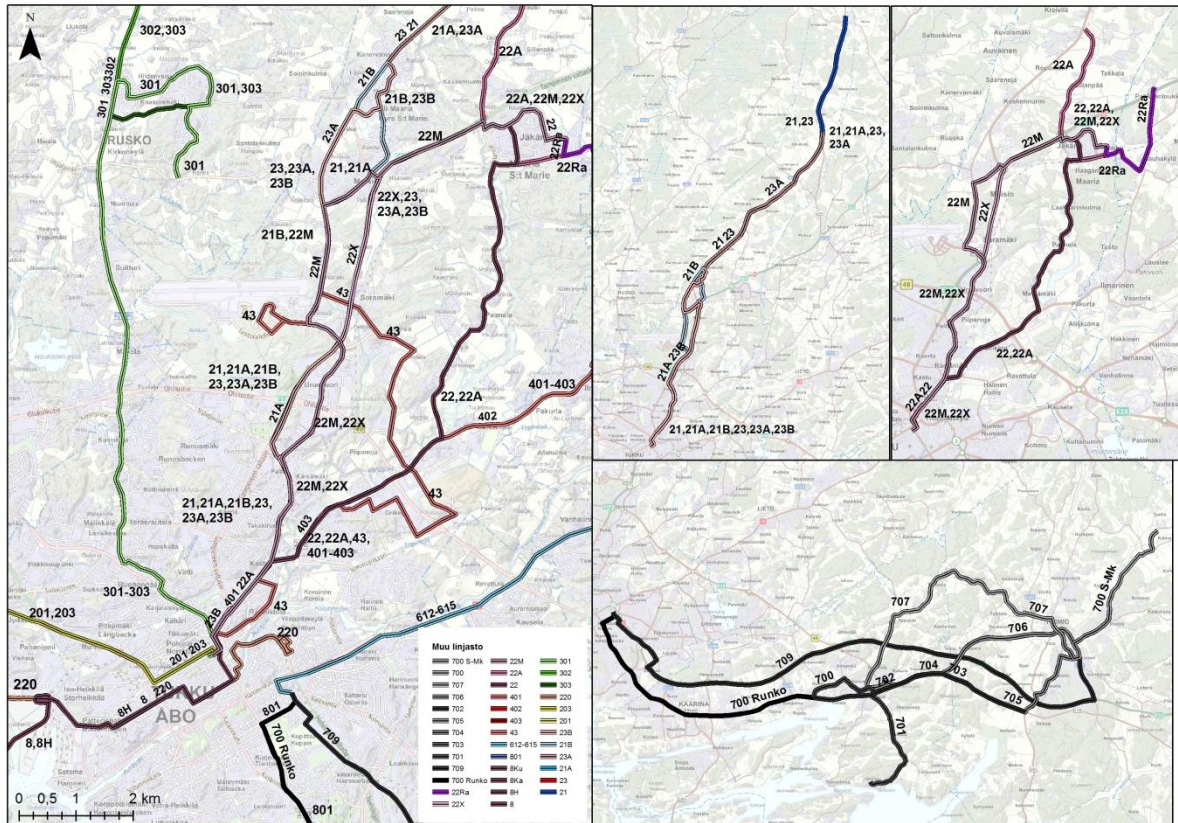
Turun seudun muu linjasto muodostuu seuraavista linjoista (kuva 6):

- M8 Ruissalo-Kauppatori
- M201 Naantali-Kaanaa-Linja-autoasema
- M203 Velkua-Merimasku-Naantali-Kaanaa-Linja-autoasema
- M21 Tortinmäki-Paattinen-Linja-autoasema
- M21A Paattinen-Linja-autoasema
- M21B Yli-Maaria-Linja-autoasema
- M23 Tortinmäki-Paattinen-Linja-autoasema
- M23A Paattinen-Linja-autoasema
- M23B Yli-Maaria-Linja-autoasema
- M22 Jäkärä-Paimala-Linja-autoasema
- M22A Auvaismäki-Jäkärä-Paimala-Linja-autoasema

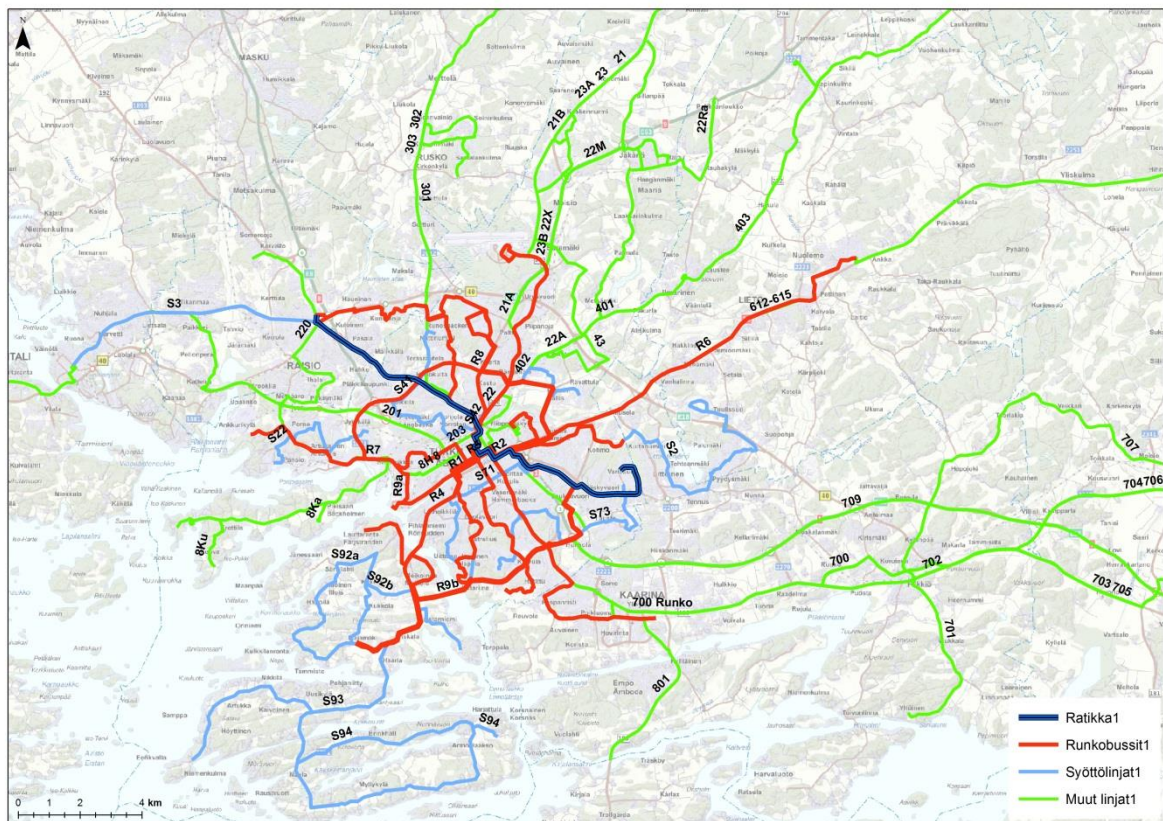
- M22B Jäkärä-Moisio-Linja-autoasema (mo-tie)
- M22MR Rauhakylä- Jäkärä-Moisio-Linja-autoasema (mo-tie)
- M22X Jäkärä-Linja-autoasema (mo-tie)
- M22XR Rauhakylä-Jäkärä-Linja-autoasema (mo-tie)
- M43 Lentoasema-Saramäki-Linja-autoasema
- M220 Petäsmäki-Ihala-Kauppatori-Ylioppilaskylä
- M301 Rusko (Päälistönmäki)-Linja-autoasema
- M302 Vahto-Rusko-Linja-autoasema
- M303 Vahto-Rusko (Paasniittu)-Linja-autoasema
- M401 Ilmarinen-Linja-autoasema
- M402 Liedon asema-Linja-autoasema
- M403 Aura- Liedon asema-Linja-autoasema
- M612- Somero-Lieto-Kupittaa
- M700 Piikkiö-Kupittaa
- M701 Toivonlinna-Piikkiö-Kupittaa
- M702 Sauvon th-Kupittaa
- M703 Paimio (Valkojantie)-Kupittaa
- M704 Paimio (Paimiontie)-Kupittaa
- M705 Paimion sairaala-Paimio (Valkojantie)-Kupittaa
- M706 Paimion sairaala-Paimio (Paimiontie)-Kupittaa
- M707 Paimio (Hepojointie)-Kupittaa
- M708 Paimion sairaala (mo-tie)-Kupittaa
- M709 Kaarina (Kuusisto)-Kupittaa.

Kuva 6. Turun seudun muu linjasto.

Kuva 7. Turun seudun muu linjaston detaljikuvia.

Kuva 8. Turun seudun raitiotie-, runkobussi-, syöttö- ja muu linjasto.

2.5 Bussilinjaston raitiotie-/superbussivaihtoehdon 1 palvelutaso

Raitiotie-/superbussivaihtoehto (1. vaihe) perustuu palvelutasoltaan erittäin korkeatasoisiin raitiovaunuun/superbussiin ja runkobusseihin rakentuvaan järjestelmään, jota tukevat korkealla palvelutasolla varustetut syöttölinjat sekä nykyisen palvelutason mukaiset muut linjat. Vaihtoyhteyksien toimivuus raitiovaunuun/superbussiin ja runkobusseihin varmistetaan siten, että vaihdon odotusaika syöttöliikenteen ja muun linjaston linjoilta on erittäin lyhyt. Päällekkäisillä raitiotien ja/tai runkobussien reiteillä sekä Linja-autoasemalla ja Kupittaaalla se on enintään muutama minuutti. Vaihtoyhteyksien toimivuus varmistetaan myös korkeatasoisten vaihtoterminaalien tai -pysäkkien rakentamisella.

Ruuhka-aikoina (M-P klo 6–18 ja L 9–18) raitiovaunun vuoroväli on 5 minuuttia ja runkobussien vuoroväli on 5–10 minuuttia. Muina aikoina raitiovaunun vuoroväli on 10 minuuttia ja runkobussien vuoroväli on 10–20 minuuttia. Keskeisten syöttölinjojen vuorotiheys ruuhka-aikoina on 10 minuuttia ja muina aikoina 20 minuuttia. Muiden linjojen palvelutaso vaihtelee paljon linjoittain. Taulukossa 1 on esitetty raitiotie/superbussi- ja runkobussilinjaston linjojen pituudet sekä alustavat kalustokierrat, kaluston määrä, vuorotiheydet sekä keskimääräinen teoreettinen matkanopeus. Todellisuudessa linjan matkanopeus on teoreettista nopeutta hitaampi, koska esitetystä arvossa ei ole otettu huomioon päätepyssäkeille varattavaa aikaa. Taulukossa 2 on esitetty vastaavat tiedot syöttöliikenteen ja taulukossa 3 muun linjaston linjojen osalta.

Taulukko 1. Raitiotie- ja runkobussilinjaston linjojen keskeisiä tunnuslukuja.

Runkolinjat		Pituus	Kalustokierto (min)		Kalusto (kpl)		Vuorotiheys (min)		V-max (km/h)*	
		(m)	Ruuhka	Muu aika	Ruuhka	Muu aika	Ruuhka	Muu aika	Ruuhka	Muu aika
Ratikka 1	Varissuo-K:tori-Raisio	15 189	110	110	22	11	5	10	16,6	16,6
R1	Satama-K:tori-Lentoasema	13 634	100	90	10	6	10	15	16,4	18,2
R2	Kohmo-K:tori-Nätinummi	12 309	90	90	12	6	7,5	15	16,4	16,4
R4	Haarla-K:tori-Skanssi (varaus, 1.vaiheessa K:torille)	9 014	70		7		10		15,5	
R5	Haarla-K:tori-Ylioppilaskylä	13 258	100	90	10	9	10	10	15,9	17,7
R6	Uittamo-K:tori-Lieto	21 501	150	150	15	10	10	15	17,2	17,2
R7	Kaarina-K:tori-Perno	19 903	150	150	15	10	10	15	15,9	15,9
R8	Runosmäki-K:tori-Harittu	13 256	100	100	20	10	5	10	15,9	15,9
R9a	Haarla-Kupittaa-Satama	28 649	160	140	16	7	10	20	21,5	24,6
R9b	Pikisaari-Kupittaa-Mylly-Raisio	31 442	170	160	17	8	10	20	22,2	23,6
Runkobussit yhteensä/keskiarvo		131 524			22+122	11+66	9,1	14,3	16,8	18,0

Taulukko 2. Syöttöliikenteen linjojen keskeisiä tunnuslukuja.

Syöttölinjat		Pituus	Autokierto (min)		Autot (kpl)		Vuorotiheys (min)		V-max (km/h)*	
		(m)	Ruuhka	Muu aika	Ruuhka	Muu aika	Ruuhka	Muu aika	Ruuhka	Muu aika
S2	Tuulissuo-Littoinen-Kohmo	10 577	60	60	4	2	15	30	21,2	21,2
S3	Naantali-Raisio	8 916	60	60	6	3	10	20	17,8	17,8
S22	Pansio-Vienola	5 433	40	45	4	3	10	15	16,3	14,5
S41	Li:asema-Suikkila-Teräsrautela	7 607	60	60	6	3	10	20	15,2	15,2
S42	Hallinen-Raunistula-Li:asema	5 683	50	40	5	2	10	20	13,6	17,0
S71	Uittamo-Vähäheikkilä-Kupittaa	7 777	60	60	6	3	10	20	15,6	15,6
S73	Ilpoinen-V:mäki-Lauste-Varissuo	9 329	60	60	6	3	10	20	18,7	18,7
S92a	Haarla-Oriniemi-Kukola	10 413	40	40	1	1	40	40	31,2	31,2
S92b	Haarla-Kukkola-Kukola	4 311	40	40	1	1	40	40	12,9	12,9
S93	Erikvalla-Papinsaari	14 118	60	60	1	1	60	60	28,2	28,2
S94	Kaksikerta-Haarla	24 394	60	60	1	1	60	60	24,4	24,4
Syöttöliikenne yhteensä/keskiarvo		108 558			41	23	25,0	31,4	19,6	19,7

Linjat 92a ja 92b: autokierrat todennäköisesti yhdistetään.

Taulukko 3. Muun linjaston linjojen keskeisiä tunnuslukuja.

Muut linjat		Pituus	Autokierro (min)		Autot (kpl)		Vuorotiheys (min)		V-max (km/h)*					
		(m)	Ruuhka	Muu aika	Ruuhka	Muu aika	Ruuhka	Muu aika	Ruuhka	Muu aika				
Mu8	Ruissalo (Saaronniemi)-K:tori	13 349	60	60	2	1	30	60	26,7	26,7				
Mu8H	Ruissalo (hotelli)-K:tori	13 130		60					60		26,3			
Mu8Ka	Ruissalo (Saaronniemi)-K:puisto-K:tori	14 704	60	60					60	60	29,4	29,4		
Mu8Ku	Ruissalo (Saaronniemi)-Kuuva-K:tori	16 953	60	60					60	60	33,9	33,9		
Mu201	Naantali-Kaanaa-Li:asema	17 702	90	90	1	2	60	60	23,6	23,6				
Mu203	Velkua-M:masku-N:li-Kaanaa-Li:asema	46 928	160		1		60		35,2					
Mu21	Tortinnmäki-Paattinen-Li:asema	31 019	120	120	8	4	30	30	31,0	31,0				
Mu21A	Paattinen-Li:asema	23 877	100	100					60	60	28,7	28,7		
Mu21B	Yli-Maaria-Li:asema	14 265	70						60		24,5			
Mu23	Tortinnmäki-Paattinen-Li:asema	32 415	120	120					60	60	32,4	32,4		
Mu23A	Paattinen-Li:asema	25 271	100	100					60	60	30,3	30,3		
Mu23B	Yli-Maaria-Li:asema	14 151	70						60		24,3			
Mu22	Jäkärä-Paimala-Li:asema	13 996	90	90			8	4	60	60	18,7	18,7		
Mu22A	Auvaismäki-Jäkärä-Paimala-Li:asema	18 826	100	100					30	60	22,6	22,6		
Mu22M	Jäkärä-Moisio-Li:asema (mo-tie)	14 672	90	90					30	60	19,6	19,6		
Mu22MR	Rauhakylä-Jäkärä-Moisio-Li:asema (mo-tie)	19 161	100						60		23,0			
Mu22X	Jäkärä-Li:asema (mo-tie)	13 720	90								18,3			
Mu22XR	Rauhakylä-Jäkärä-Li:asema (mo-tie)	18 209	100								21,9			
Mu43	Lentoasema-Saramäki-Li:asema	15 193	100	90	5	3	20	30	18,2	20,3				
Mu220	Petäsmäki-Ihala-Ylioppilaskylä	20 794	150	120	5	2	30	60	16,6	20,8				
Mu301	Rusko (Päällistönmäki)-Li:asema	15 915	100	100	4	2	60	60	19,1	19,1				
Mu302	Vahto-Rusko-Li:asema	25 014	110	110					30	60	27,3	27,3		
Mu303	Vahto-Rusko (Paasniittu)-Li:asema	28 811		110						60		31,4		
Mu401	Ilmarinen-Li:asema	9 425	60		4	2	60		18,9					
Mu402	Liedon asema-Li:asema	18 389		80						60		27,6		
Mu403	Aura-Liedon asema-Li:asema	33 591	120	120					30	60	33,6	33,6		
Mu612-	Somero-Lieto-Kupittaa	36 036					60	99						
Mu700	Piikkiö-Kupittaa	16 744	80	80	5	3	30	60	25,1	25,1				
Mu701	Toivonlinna-Piikkiö-Kupittaa	23 635	120	120									23,6	23,6
Mu702	Sauvon th-Kupittaa	24 687	120	120									24,7	24,7
Mu703	Paimio (Valkojantie)-Kupittaa	31 044	110	110									33,9	33,9
Mu704	Paimio (Paimiontie)-Kupittaa	28 171	110	110									30,7	30,7
Mu705	Paimion sairaala-Paimio (Valkojantie)-Kupittaa	35 281	130	130									32,6	32,6
Mu706	Paimion sairaala-Paimio (Paimiontie)-Kupittaa	32 802	130	130									30,3	30,3
Mu707	Paimio (Hepojentie)-Kupittaa	32 518	120	120									32,5	32,5
Mu709	Paimion sairaala (mo-tie)-Kupittaa	35 332	90	90									47,1	47,1
Mu801	Kaarina (Kuusisto)-Kupittaa	14 058	90	90	6	3	15	30	18,7	18,7				
Muu liikenne yhteensä/keskiarvo		839 788			49	26	46,5	57,7	26,6	27,7				

- Linja 8: 30 min vuoroväli vain lyhyen aikaa aamulla. Kuvan ja Kansanpuiston lenkit ajetaan epämääräisellä aikataululla.
- Linja 201: Epäsäännöllinen aikataulurakenne. Velkualle ajetaan vain ruuhka-aikoina.
- Linjat 21 ja 23: Paattisten suunnan linjoja tarkastellaan kokonaisuutena. Vuorovälit eivät ole linjoittain tasaisia. Myös autokierrot sekoitetaan linjojen kesken.
- Linjat 22: Jäkärän suunnan linjoja tarkastellaan kokonaisuutena. Vuorovälit eivät ole linjoittain tasaisia. Myös autokierrot sekoitetaan linjojen kesken.
- Linjat 301–303: Vahdon suunnan linjoja tarkastellaan kokonaisuutena. Vuorovälit eivät ole linjoittain tasaisia. Myös autokierrot sekoitetaan linjojen kesken.
- Linjat 401–403: Liedon aseman suunnan linjoja tarkastellaan kokonaisuutena. Vuorovälit eivät ole linjoittain tasaisia. Myös autokierrot sekoitetaan linjojen kesken.
- Linja 612-: Ei tarkkoja tietoja, pituus Marttilan rajalta.
- Linjat 700–709: Paimion suunnan linjoja tarkastellaan kokonaisuutena. Vuorovälit eivät ole linjoittain tasaisia, mutta linjojen molemmista päistä pääsee kulkemaan keskimäärin esitetyllä vuorotiheydellä. Myös autokierrot sekoitetaan linjojen kesken.
- Linja 801: Autokierro automääräinen ei todellinen, autot jatkavat Paraisille.

2.7 Yhteenveto

Raitiotie- ja superbussivaihtoehto 1 muuttaa Turun seudun FÖLI-liikenteen joukkoliikennejärjestelmää. Pääasiassa vain raitiovaunuilla/superbusseilla ja runkobusseilla on suora yhteys Kauppatorille, mikä lisää vaihtojen määrää, mutta toisaalta korostaa raitiovaunujen/superbussien sekä runkobussien hierarkiaa. Vaihtoyhteyksien toimivuus syöttöliikenteen ja muun linjaston linjoilta raitiovaunuihin/superbusseihin ja runkobusseihin on mahdollista varmistaa erittäin lyhyellä vaihdon odotusajalla. Myös vaihtoterminaalien tai -pysäkkien tulee olla korkeatasoisia ja vaihdon tulee mahdollisuuksien mukaan tapahtua samalla pysäkillä. Tilanteita, joissa matkustaja joutuu vaihtotilanteessa siirtymään kadun toiselle puolelle tai eri liittymäneljännekseen, tulee välttää.

Raitiotie- ja superbussivaihtoehto 1 mahdollistaa raitiovaunuilla/superbusseilla ja runkobusseilla verrattain toimivan liikenteen Turun ydinkeskustassa. Koska raitiovaunujen/superbussien sekä runkobussien vuorotiheys on suuri, niin Kauppatorille ajettavien joukkoliikenteen vuorojen määrä ei kuitenkaan muutu kovin paljon nykyisestä. Järjestelmätasolla raitiotievaihtoehdon toimintaperiaate ei ole kovin erilainen mahdollisten runkobusseihin perustuvan vaihtoehdon Ve 0+ tai erityisesti superbussivaihtoehdojen kanssa.

Turussa Linja-autoaseman ja Kupittaaan asema FÖLI-liikenteen keskeisinä terminaaleina Kauppatorin rinnalla tulee kasvamaan. Raisiosta muodostuu Naantalista sekä mahdollisesti myös Mynämäen suunnasta tulevien FÖLI- ja muiden seutuliikenteiden bussien keskeinen vaihtopaikka raitiovaunuun.

3. MUUT RAITIOTIE- JA SUPERBUSSIVAIHTOEHDOT

3.1 Raitiotie/superbussi välillä varissuo-k:tori-länsikeskus, vaihtoehto 2 (ArcGIS: Ratikka 2)

Runkobussit

- R1 Satama-Kauppatori-Lentoasema (13,7 km)
- R2 Kohmo-Kauppatori-Nätinummi (12,4 km)
- R4 Haarla-Kauppatori (9,0 km) → linjaa jatketaan myöhemmin Kauppatorilta Skanssiin
- R5 Haarla-Kauppatori-Ylioppilaskylä (13,3 km)
- R6 Uittamo-Kauppatori-Lieto (21,5 km)
- R7 Kaarina-Kauppatori-Perno (19,9 km)
- R8 Runosmäki-Kauppatori-Harittu (13,7 km)
- R9a Haarla-Kupittaa-Satama (28,6 km)
- R9b Pikisaari-Kupittaa-Mylly-Raisio (31,4 km).

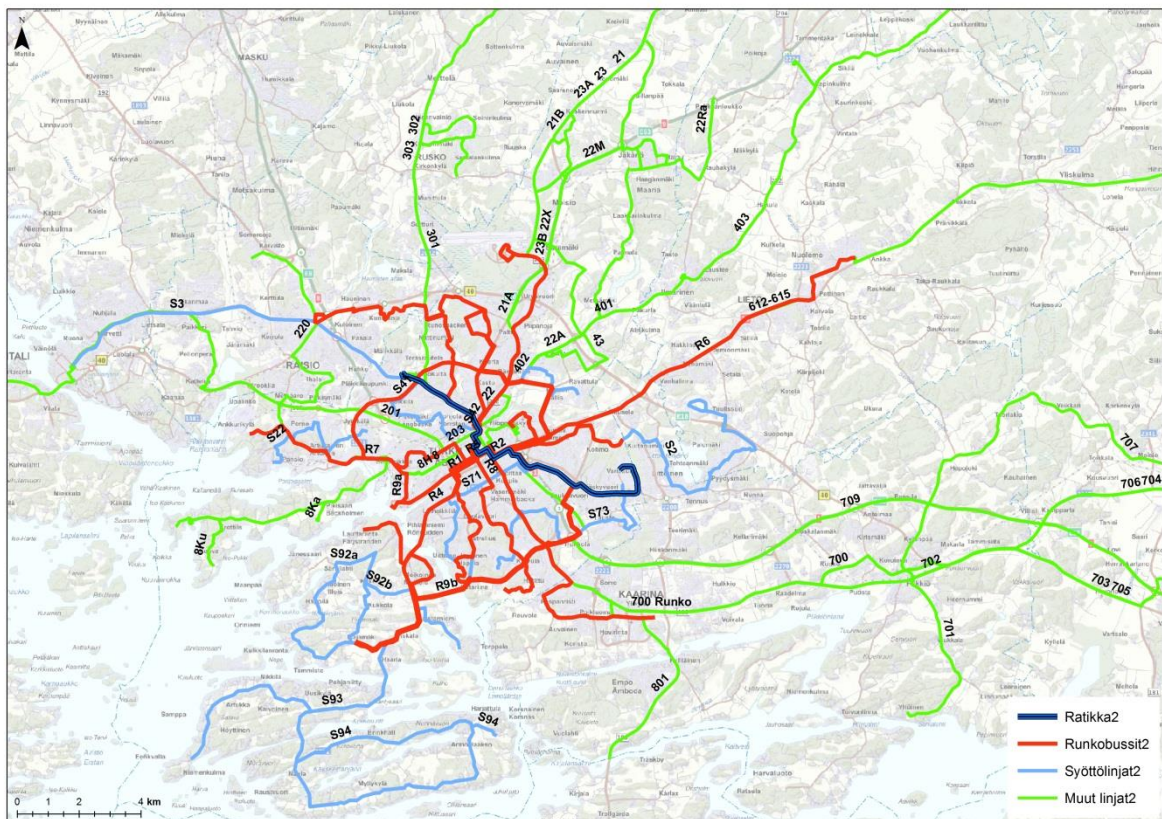
Muuten samanlainen ratkaisu kuin Ve 0+, mutta runkobussia R3 ei ajeta. Naantalien ja Raisioiden suunta hoidetaan syöttölinjalla S3. Runkobussit ajavat Turun keskustassa raitiotien/superbussin kanssa samaa reittiä Maariankatu-Brahenkatu-Läntinen Pitkäkatu-Aninkaisten silta.

Syöttöliikenne

- Erot Ve 0+ verrattuna:
  - uusi syöttölinja S3 Naantali-Länsikeskus (12,6 km)
  - S41 uusi reitti Linja-autoasema-Suikkila-Länsikeskus (6,3 km), linjaa ei ajeta Teräsratteen asti.

Muut linjat

- Erot Ve 0+ verrattuna:
  - Ruskon/Vahdon linjat Mu301-303 päätetään Länsikeskukseen, ei linja-autoasemalle.

Kuva 9. Turun seudun raitiotie-, runkobussi-, syöttö- ja muu linjasto, kun raitiotien/superbussin reitti on Varissuo-K:tori-Länsikeskus (vaihtoehto 2).

3.2 Raitiotie/superbussi välillä varissuo-k:tori-matkakeskus, vaihtoehto 3a (ArcGIS Ratikka 3 – runkobusseissa valinta Runkobussit3a)

Runkobussit

- R1 Satama-Kauppatori-Lentoasema (13,7 km)
- R2 Kohmo-Kauppatori-Nätinummi (12,4 km)
- R3 Haarla-Kauppatori-Naantali/Raisio (25,5 km)
- R5 Perno-Kauppatori-Ylioppilaskylä (13,9 km)
- R6 Uittamo-Kauppatori-Lieto (21,5 km)
- R7 Kaarina-Kauppatori-Matkakeskus (11,8 km)
- R8 Runosmäki-Kauppatori-Harittu (13,6 km)
- R9a Haarla-Kupittaa-Satama (28,6 km)
- R9b Pikisaari-Kupittaa-Mylly-Raisio (31,4 km).

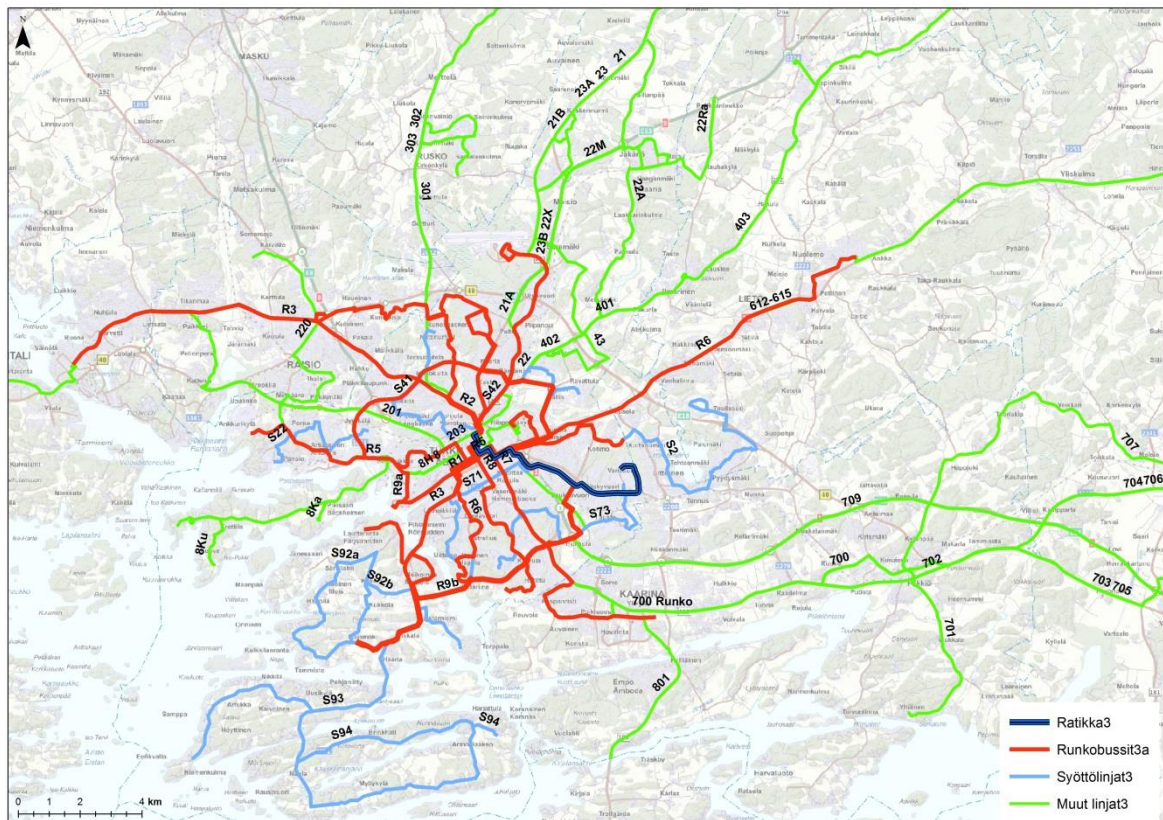
R3, R5 ja R7 runkobussit ovat erilaisia kuin Ve 0+ ratkaisussa. Lisäksi runkobussia R4 ei ajeta. Lisäksi runkobussit ajavat Turun keskustassa raitiotien/superbussin kanssa samaa reittiä Maa-riankatu-Brahenkatu-Läntinen Pitkätie-Aninkaisten silta.

Syöttöliikenne

- Ei muutoksia verrattuna Ve 0+.

Muut linjat

- Ei muutoksia verrattuna Ve 0+.

Kuva 10. Turun seudun raitiotie-, runkobussi-, syöttö- ja muu linjasto, kun raitiotien/ superbussin reitti on Varissuo-K:tori-Matkakeskus (vaihtoehto 3a).

3.3 Raitiotie/superbussi välillä varissuo-k:tori-matkakeskus, vaihtoehto 3b (ArcGIS Ratikka 3 – runkobusseissa valinta Runkobussit3b)

Runkobussit

- R1 Satama-Kauppatori-Lentoasema (13,7 km)
- R2 Kohmo-Kauppatori-Nätinummi (12,4 km)
- R3 Naantali/Raisio-K:tori (16,5 km)
- R4 Haarla-Kauppatori (9,0 km) → linjaa jatketaan myöhemmin Kauppatorilta Skanssiin
- R5 Haarla-Kauppatori-Ylioppilaskylä (13,3 km)
- R6 Uittamo-Kauppatori-Lieto (21,5 km)
- R7 Kaarina-Kauppatori-Perno (19,9 km)
- R8 Runosmäki-Kauppatori-Harittu (13,6 km)
- R9a Haarla-Kupittaa-Satama (28,6 km)
- R9b Pikisaari-Kupittaa-Mylly-Raisio (31,4 km).

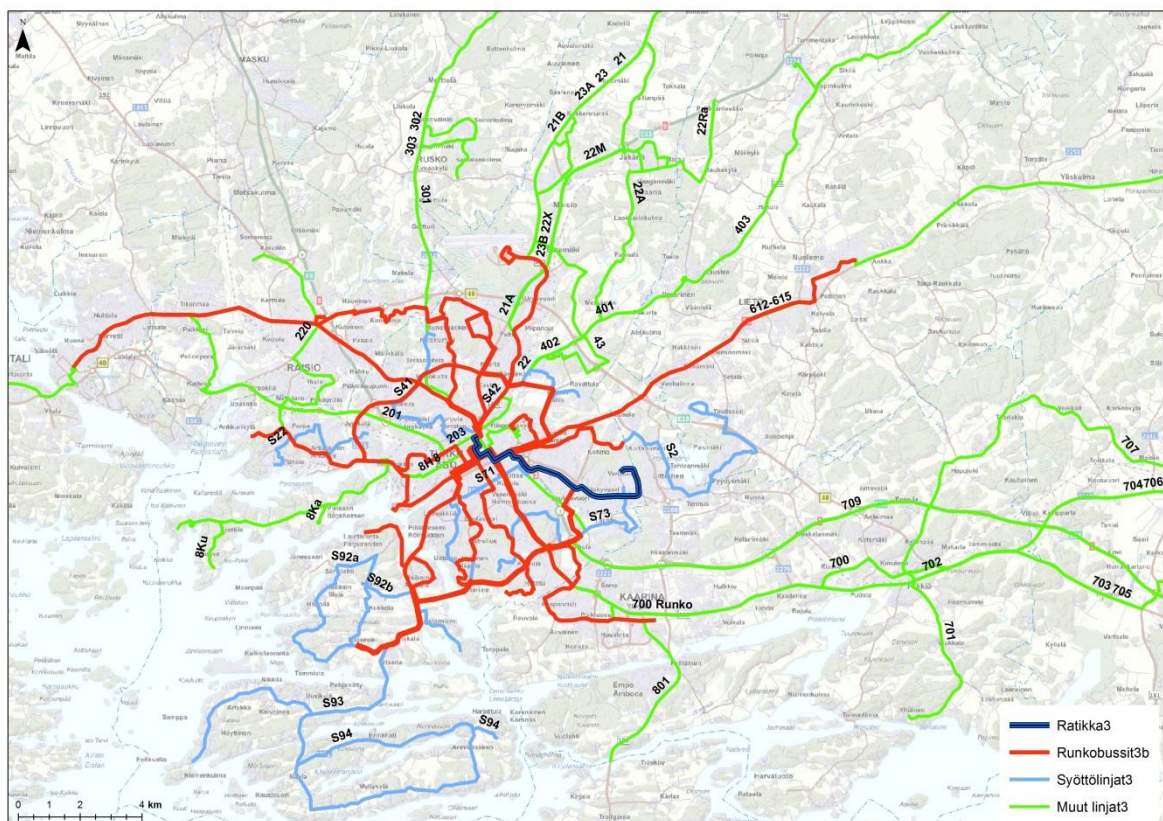
Muuten samanlainen ratkaisu kuin Ve 0+, mutta runkobussi R3 ajetaan vain välillä Naantali/Raisio-K:tori. Runkobussit ajavat Turun keskustassa raitiotien/superbussin kanssa samaa reittiä Maariankatu-Brahenkatu-Läntinen Pitkäkatu-Aninkaisten silta.

Syöttöliikenne

- Ei muutoksia verrattuna Ve 0+.

Muut linjat

- Ei muutoksia verrattuna Ve 0+.

Kuva 11. Turun seudun raitiotie-, runkobussi-, syöttö- ja muu linjasto, kun raitiotien/ superbussin reitti on Varissuo-K:tori-Matkakeskus (vaihtoehto 3b).

3.4 Raitiotie/superbussi välillä varissuo-k:tori-matkakeskus, vaihtoehto 4 (ArcGIS Ratikka 4)

Runkobussit

- R1 Satama-Kauppatori-Lentoasema (13,8 km)
- R2 Kohmo-Kauppatori-Harittu (12,7 km)
- R3 Naantali/Raisio-Kauppatori (16,5 / 7,9 km)
- R4 Haarla-Kauppatori (9,0 km) → linjaa jatketaan myöhemmin Kauppatorilta Skanssiin
- R5 Haarla-Kauppatori-Ylioppilaskylä (13,3 km)
- R6 Uittamo-Kauppatori-Lieto (21,5 km)
- R7 Kaarina-Kauppatori-Perno (19,9 km)
- R9a Haarla-Kupittaa-Satama (28,6 km)
- R9b Pikisaari-Kupittaa-Mylly-Raisio (31,4 km).

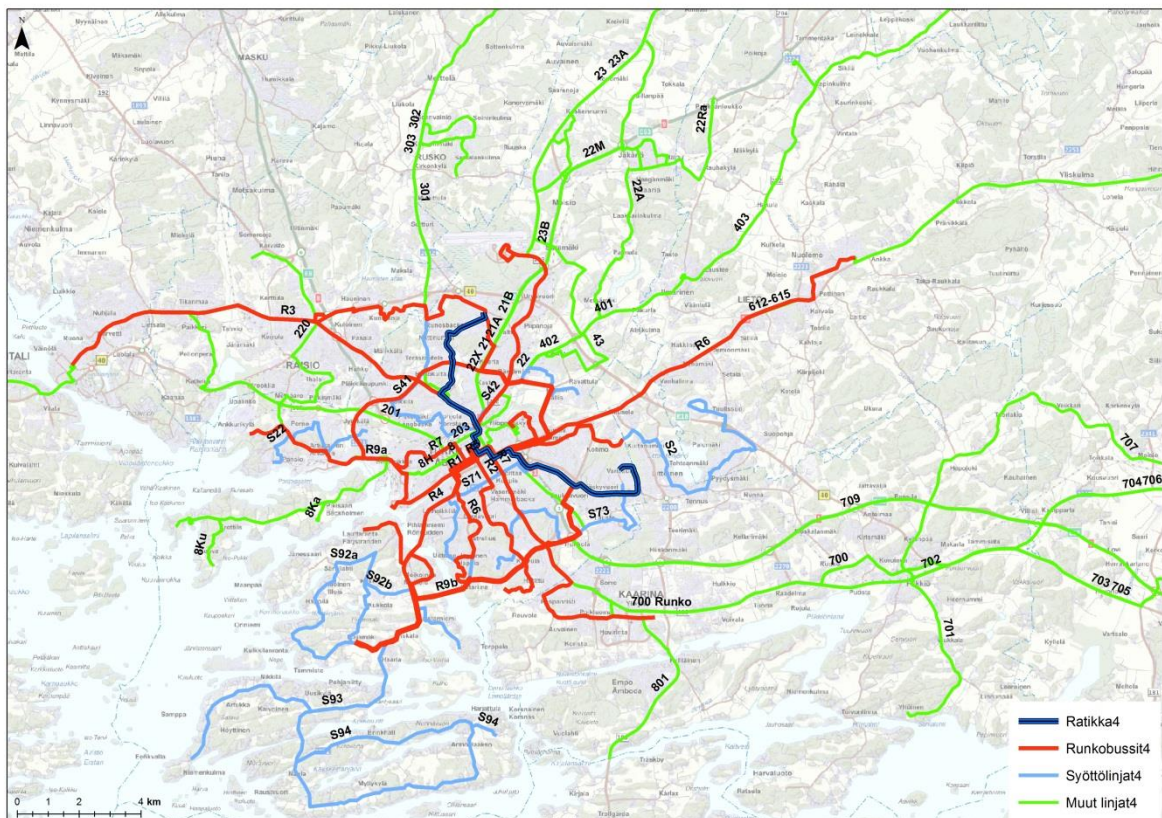
R2 ja R3 ovat erilaisia kuin Ve 0+ ratkaisussa. Lisäksi runkobussit ajavat Turun keskustassa raitiotien/superbussin kanssa samaa reittiä Maariankatu-Brahenkatu-Läntinen Pitkäkatu-Aninkaisten silta.

Syöttöliikenne

- Erot Ve 0+ verrattuna:
  - S41 jatketaan Teräsrautelasta Liljanlaaksoon niin, että päätepysäkki on Kuninkojankaaarella. Uusi S41 on Linja-autoasema-Suikkila-Linjanlaakso (9,0 km).

Muut linjat

- Kaikki Paattisten (21,21A,21B,23,23A,23B) ja osa Jäkärän (22M,22MR,22X,22XR) suuntien linjoista ajaa Kärämäentien sijasta Tampereen valtatieä pitkin.

Kuva 12. Turun seudun raitiotie-, runkobussi-, syöttö- ja muu linjasto, kun raitiotien/ superbussin reitti on Varissuo-K:tori-Runosmäki (vaihtoehto 4).